

DIARI DE SESSIONS DEL PLE DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

D.L.P.M. 770-1987

Fq.Con.núm.33/27

IV Legislatura

Any 1997

Número 69

**Presidència
del Molt Honorable Sr. Joan Huguet i Rotger.**

Sessió celebrada dia 15 d'abril del 1997, a les 16,30 hores.

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

I.- PREGUNTES:

- 1) RGE núm. 1844, formulada per l'Hble Sr. Diputat Antoni Alorda i Vilarrubias, del Grup Parlamentari Nacionalista-PSM, relativa a modificació del Pla de residus sòlids urbans. 2818

II.- INTERPEL·LACIONS:

- 1) RGE núm. 545/97, presentada pel Grup Parlamentari Nacionalista-PSM, relativa a política del Govern respecte del foment de les relacions culturals entre les diferents Illes Balears i Pitiüses. 2819
-

- 2) RGE núm. 801/97, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a noves mesures de liberalització del sòl.
(Retirada) 2828

III.- PROPOSICIONS NO DE LLEI:

- 1) RGE núm. 5224/96, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a auditories de seguretat vial. 2828

- IV.- **DEBAT DE PRESA EN CONSIDERACIÓ** de la Proposició de Llei RGE núm. 552/97, presentada pel Grup Parlamentari Mixt, relativa a cultura popular i associacionisme de les Illes Balears. 2832

EL SR. PRESIDENT:

Bones tardes, senyores i senyors diputats, començam aquesta sessió plenària.

I.1) Pregunta RGE núm. 1844/97, formulada per l'Hble Sr. Diputat Antoni Alorda i Vilarrubias, del Grup Parlamentari Nacionalista-PSM, relativa a modificació del Pla de residus sòlids urbans.

El primer punt de l'ordre del dia fa referència a preguntes, i hi ha una pregunta formulada pel diputat Sr. Antoni Alorda, del Grup Parlamentari Nacionalista-PSM, relativa a modificació del Pla de residus sòlids urbans. Sr. Diputat, té vostè la paraula.

EL SR. ALORDA I VILARRUBIAS:

Gràcies, Sr. President, senyors diputats, Sr. Conseller. És una pregunta que plantejam periòdicament, però que no voldríem haver de plantejar massa vegades més. Al Sr. Conseller fa un mes li demanàvem això mateix, per la modificació del Pla director de residus sòlids urbans, i ens va dir textualment que "una proposta potser factible és llençar ja el Pla director" -ara fa un mes-, sabent que hi ha uns mesos d'exposició pública, que realment podran adaptar el Pla a futurs canvis normatius. Els canvis a què es referia, enteníem naturalment pel context, era la Llei d'envasos i embalatges. Està aprovada definitivament per les Corts Generals, amb caràcter de bàsica, per tant obliga a uns percentatges importants de reciclatge, cosa que en aquests moments amb el nostre pla director anacrònic, obsolet d'ençà que va néixer, en aquest mateix sentit, pareix que ens crea una situació d'inseguretat jurídica, inseguretat especialment per les relacions jurídiques que hi ha en joc i per als operadors, a part que prohibeix, o en tot cas fa molt difícil, una operació industrial ambiciosa de reciclatge en comptes de ser artesanal, amb molts bons resultats, però fins allà on podia arribar, que és la que du a terme en aquests moments el consell insular.

Per això li tornam a demanar ara una altra vegada, un mes després, per quan fa comptes el conseller aprovar aquesta modificació del Pla director de residus sòlids urbans.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Sr. Conseller de Medi Ambient, té vostè la paraula.

EL SR. CONSELLER DE MEDI AMBIENT, ORDENACIÓ DEL TERRITORI I LITORAL (Bartomeu Reus i Beltran):

Sr. President, Sr. Diputat, molt bé, Sr. Alorda, el Pla director ja està modificat en aquest moment per llei, s'aplica de forma directa. El que farà el Govern un cop la setmana que ve hi hagi hagut una reunió amb els consells insulars i amb representants del Ministeri de Medi Ambient aquí, a Palma, serà treure l'adaptació de la norma balear a una llei bàsica estatal, amb la qual cosa farem una operació d'aplicació de normativa d'una llei bàsica, i en aquest sentit qualsevol incidència de cara a tercers serà imposada per llei de l'Estat. Això és tot, gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Sr. Diputat?

EL SR. ALORDA I VILARRUBIAS:

Gràcies, Sr. Conseller. Efectivament pot haver estat trastocat per la pròpia llei, però mentre no hi hagi un canvi específic del Pla director, resultarà difícil per als operadors en aquest moment, i havent-hi una concessió com l'existent en aquest moment amb Tirme dins el Consell Insular de Mallorca, resoldre totes les situacions d'adaptació a aquesta nova llei, i crec que aquesta reflexió serà bona fer-la a través del Pla director, tenint en compte com és que s'hagi d'establir a partir d'ara l'adaptació a la llei bàsica que hagi sortit d'envasos i embalatges. Ara bé, el que és urgent és fer-ho, i fer-ho aviat, perquè efectivament la llei entrarà en vigor des del moment en què surti publicada, i el que no podem és estar esperant les conseqüències sense haver calibrat -cosa que podien fer, i supòs que s'haurà fet des de la Conselleria- des que fa mesos que es tramita aquesta llei. Confiam, idò, veurè publicat aviat aquest pla director. Al final hi ha dos mesos d'al·legacions, i per tant el tràmit és llarg; i confiam que a partir de ja gràcies -i això és la desgràcia- a una imposició de Madrid, podrem arribar a fer reciclatge a nivell important i ambiciós a l'Illa de Mallorca. Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Sr. Conseller?

EL SR. CONSELLER DE MEDI AMBIENT, ORDENACIÓ DEL TERRITORI I LITORAL (Bartomeu Reus i Beltran):

Sr. President, Sr. Diputat, jo estic content que a la fi diputats d'aquesta cambra apreciïn el que és el rang normatiu i el règim de competències respecte de residus i medi ambient. No hi ha ja cap dificultat per saber que el Pla director de residus ha estat modificat, i en aquest sentit l'important és poder dir a tercers que en cap del casos el Consell Insular de Mallorca, Menorca o Eivissa, o el Govern balear fan altra cosa distinta que aplicar una llei de l'Estat, i això per a mi és molt important. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Conseller.

II.1) Interpel·lació RGE núm. 545/97, presentada pel Grup Parlamentari Nacionalista-PSM, relativa a política del Govern respecte del foment de les relacions culturals entre les diferents Illes Balears i Pitiüses.

Passam al segon punt de l'ordre del dia. Fa referència a interpel·lacions, i veurem la interpel·lació presentada pel Grup Parlamentari Nacionalista-PSM, relativa a política del Govern respecte del foment de les relacions culturals entre les diferents Illes Balears i Pitiüses. Sr. Damià Pons, té vostè la paraula.

EL SR. PONS I PONS:

Gràcies, Sr. President, senyores diputades, senyors diputats. L'any 1890 l'escriptor mallorquí Miquel dels Sants Oliver va fer un viatge a Eivissa. En el seu llibre "*Cosecha periodística*", que va publicar l'any següent, hi havia la crònica d'aquell viatge. Si llegim aquesta crònica, hi podem trobar la frase següent: "*La perniciosa separación en que vivimos unos respecto de otros los habitantes del mismo archipiélago*". Han passat més de cent anys. Ha desaparegut, afortunadament, la *Diputación Provincial*, un invent nefast de l'Estat centralista que va enterbolir de mala manera, i durant més d'un segle i mig, les relacions entre els nostres pobles.

Amb la promulgació de l'Estatut d'Autonomia i amb tot el seguit de lleis que se n'han derivat, es va plantejar per primera vegada en un grapat de segles la possibilitat de trobar una solució globalment satisfactòria entre els diferents territoris que formen el nostre país pluriinsular. Amb l'Estatut es va crear un àmbit institucional i polític que ens era comú, i a la vegada es va obrir la possibilitat de donar satisfacció a la voluntat d'autogovern de cada illa. Va ser -és evident això- un gran salt cap endavant en el camí cap a la convivència en peu d'igualtat entre les nostres illes. És evident, però, que no tot han estat flors i violes; entre les diferents forces polítiques d'aquesta cambra freqüentment hi ha punts de vista divergents sobre la qüestió dels consells insulars i sobre la relació d'aquests amb les institucions suprainsulars. Sobretot s'han manifestat a l'hora d'establir els nivells competencials i el finançament d'aquests.

Així i tot, i malgrat les desavinences sobre aquesta qüestió, avui matí hem tengut ocasió de comprovar-les una vegada més. Creim que és innegable que les Illes Balears com a comunitat política amb consciència de la seva unitat van fent camí. El fet de compartir unes lleis, un parlament, un govern, una veu única davant els poders estatals i europeus crea inevitablement un estat de percepció dels lligams evidents que hi ha entre les nostres illes, uns lligams de país unit que són perfectament compatibles amb l'existència d'uns consells insulars que tinguin un grau molt més elevat que l'actual de capacitat de govern.

En massa ocasions en parlar de les nostres illes tenim tendència a fer més esment dels fets que ens diferencien que d'aquells que ens uneixen. En pot ser una mostra, em sembla, el mateix preàmbul de la Llei dels consells insulars. Però a l'Estatut ho diu ben clarament, i a més ho certifiquen les evidències: Les Illes Balears tenen característiques comunes de nacionalitat. Aquesta hauria de ser la pedra angular sobre la qual bastir tots els projectes de futur. Som pobles que compartim uns trets bàsics d'identitat, i això és així malgrat la insularitat i la incomunicació secular que ens ha dividit, i dividint-nos ens ha fet més febles.

Ara bé, encara que compartim unes característiques comunes de nacionalitat, encara que tinguem unes lleis i unes institucions que ens aixopluguen a tots, encara que ja faci més de tretze anys que som un país que comparteix un mateix estatut d'autonomia, ens coneixem prou?, ens sentim suficientment implicats amb les realitats de les altres illes?, ens interessen els fets i els problemes que succeeixen als nostres connacionals que viuen a una illa diferent a la nostra? En aquesta cambra, evidentment que sí; però, i per part de la societat?, i en referència a les institucions de cada illa respecte de les altres illes? Per ventura pensam, encara que sigui en una dosi menor, es podria parlar avui encara, com ho va fer Oliver fa més de cent anys, de l'existència d'una "perniciosa separació".

Per desgràcia, al llarg d'aquests tretze anys d'autonomia no s'han creat mecanismes amb capacitat d'incidència majoritària i popular que servissin per comunicar de manera permanent i eficaç les diferents illes, per crear vincles sòlids de cohesió, per fer possible que arribàs un dia que el ciutadà de cada illa sentís com a pròpies les realitats de les altres illes. No ha existit per part del Govern balear una estratègia política de cohesió de les diferents societats insulars, basada en el coneixement, en el respecte mutu i en l'intercanvi des de la igualtat. És una mostra d'aquesta manca d'interès d'unes illes per les altres la premsa que s'edita a les Balears. En els diaris de cada illa hi són molt escadusseres les notícies i els personatges de les altres illes; i si això succeeix així no és perquè els periodistes o les empreses dedicades a la comunicació tinguin la voluntat que les illes es donin l'esquena unes a les altres, no; la premsa reflecteix una realitat, la realitat del desinterès mutu, de la despreocupació dels uns pels altres, de la manca de relació espontània i natural.

Ja sé que hi ha relacions polítiques, i econòmiques, i personals, però en qualsevol cas del tot insuficients, massa soterrades, massa poc habituals. Afortunadament sembla que les coses comencen a millorar, a nivell política comença a haver-hi la percepció que les relacions interinsulars en determinats àmbits no són suficientment bones, sobretot perquè són massa poc freqüents. Alguns consells insulars ha han aprovat mocions en relació a la necessitat de rectificar aquesta situació. En aquest parlament el tema hi és tractat amb una certa freqüència, sobretot a les reunions de la Comissió de Cultura. Fins i tot, i més enllà de l'àmbit d'aquest parlament i de les institucions polítiques en sentit estricte, aquests darrers mesos a Mallorca concretament hi ha hagut tota una sèrie de casos de presències de Menorca i d'Eivissa en l'àmbit de la cultura, que probablement és l'àmbit que pot servir de punta de llança per fer que aquests lligams entre les illes s'incrementin i es consolidin. La cultura probablement hauria de ser l'àmbit que prioritzàssim des de les institucions comunes i des de també la societat civil per fomentar relacions entre les diferents illes.

A Mallorca, com deia, aquests mesos hi ha hagut exposicions d'artistes eivissencs a Palma, hi ha hagut grups teatrals menorquins, hi ha hagut diferents representants de la cançó de les diferents illes, al Teatre Principal avui fa una setmana, diumenge passat als actes del 35è aniversari de l'Obra Cultural Balear celebrats a Lluc, va intervenir un grup de Formentera, Aires Formenterencs, va intervenir un eivissenc, Isidor Marí, va intervenir una menorquina, Maria Àngels Gornés. Recentment la revista Lluc acaba de publicar un número monogràfic dedicat a Menorca. O sigui, podem percebre aquests darrers mesos una certa voluntat de rectificació, no sé si casual, si un primer fruit d'aquesta primera consciència que la qüestió de les relacions culturals entre les illes no anaven suficientment bé, i un afany de rectificar aquesta situació.

És evident que l'objectiu d'aquesta interpel·lació és plantejar quin és el grau de compromís, de voluntat del Govern balear a nivell del foment de la promoció de les relacions culturals entre les Illes. És evident també -i ho dic tot seguit- que no voldria que aquesta interpel·lació es convertís en una espècie d'acte de fiscalització de tot allò que ha fet el Govern balear en aquest àmbit fins ara; sinó que més aviat fos l'excusa perquè tots plegats realitzàssim una reflexió sobre aquest tema, que fóssim capaços de valorar aquest tema en la seva justa dimensió, que ens donàssim compte, que adquiríssim consciència primer els representants polítics, després tota la societat, la societat de cada illa, que adquiríssim -repetesc- consciència que el nivell de coneixement mutu, fins i tot en l'àmbit cultural, és del tot insuficient; i a partir de l'adquisició d'aquesta consciència de les insuficients relacions, fins i tot culturals, entre les diferents illes, fóssim capaços d'establir els mecanismes de rectificació d'aquesta situació, i evidentment aquests mecanismes de rectificació d'aquesta situació no quedassin però en conserva dins aquest parlament, dins les comissions de cultura d'aquest parlament, ni tan sols en les institucions que poden afectar directament a aquest parlament; sinó que d'alguna manera caiguessin com una pluja sobre tota la societat, sobre totes les entitats civils i institucions del conjunt de les nostres illes; i el projecte, o la voluntat més ben dit, de convertir les relacions culturals entre les illes es convertís en una prioritat no tan sols de les polítiques culturals institucionals o civils que en aquestes illes es duen a terme, sinó que també es convertís en una voluntat de les institucions, i evidentment aquesta voluntat de les institucions, aquesta voluntat de la societat civil aniria molt bé, però, que anàs més enllà de les declaracions retòriques, perquè és molt fàcil en aquest parlament -d'aquí a una quinzena de dies es presentarà lògicament la moció que correspon a aquesta interpel·lació- seria molt fàcil que d'aquesta interpel·lació es derivàs una vegada més una adhesió retòrica a aquesta idea de les relacions culturals entre les illes.

Creim que ja n'hi ha prou de retòrica, fa massa anys que hi ha l'Estatut d'Autonomia vigent com perquè encara puguem continuar pel camí de la retòrica, i per tant és necessari que aquestes relacions culturals s'estableixin amb pressupostos, s'estableixin des d'una estructura orgànica que impulsi amb continuïtat, i jo diria que d'una manera planificada, aquestes relacions; i evidentment seria molt bo que aquestes relacions culturals tenguessin per part del Govern balear una actitud que em pareix que és la que li pertoca, que és l'actitud d'afavorir-les, d'impulsar-les, de coordinar-les, i evidentment també de donar-los suport pressupostari, perquè és evident que si no som capaços que entre les diferents illes Balears hi hagi intercanvis culturals amb normalitat, difícilment podrem arribar al dia, que jo crec que és desitjable, en què les societats de cada illa perceben les societats de les altres illes com una gent que és com ells mateixos, i entre les quals hi ha curiositat mútua de coneixement i voluntat d'intercanvi de les bones aportacions que fan uns respecte dels altres.

Aquest impuls institucional que voldria jo que sorgís d'aquesta interpel·lació i de la moció que es presentarà i debatrà d'aquí a una quinzena de dies, hauria de ser un impuls institucional en gran part conduït pel Govern balear, perquè jo crec que, més enllà de les competències que pugui tenir o deixar de tenir en cultura, sí que és evident que té la responsabilitat de la coordinació de les possibles polítiques culturals que es facin entre les diferents illes, i a la vegada té el deure -em sembla- que entre les diferents illes Balears es produeixin els intercanvis necessaris.

Per tot això -i ja acabaré- esperam que el Govern balear, després de tants d'anys de no fer-ho, assumirà la seva responsabilitat d'intercanviar, de fomentar, d'impulsar els intercanvis culturals entre les illes, a fi de fer possible que cada manifestació cultural que es produeix a una illa sigui percebuda per les altres illes com a pròpia. Enguany a Mallorca celebrarem el centenari de Llorenç Villalonga. Bona seria que Llorenç Villalonga no fos percebut com un escriptor que també és dels menorquins i dels eivissencs i dels formenterencs. Malauradament l'any passat va passar en alguns casos això, algun aniversari culturalment important dels mallorquins no va ser percebut com a tal per les altres illes, i algun aniversari important de les altres illes no va ser percebut com a tal pels mallorquins. Aquesta és la situació. Al diagnòstic jo crec que hi podem trobar algunes petites matisacions a fer, però de manera diríem gruixada, jo crec que aquest diagnòstic és absolutament inqüestionable. I evidentment la voluntat de resoldre aquesta deficiència i aquesta mancança és allò que ha esperonat aquest diputat a presentar aquesta interpel·lació. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Diputat. Per part del Govern té la paraula el seu conseller, Sr. Joan Flaquer.

EL SR. CONSELLER D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORTS (Joan Flaquer i Riutort):

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Planteja avui el Grup Nacionalista-PSM un tema important com és el de la necessitat de fomentar les relacions interculturals entre les Illes Balears. És un tema clar de vertebració cultural d'una comunitat autònoma pluriinsular com la nostra. A més la presenta un diputat, el Sr. Damià Pons, que ha demostrat ja més d'una vegada un interès més que suficient sobre aquesta matèria, i a qui voldria agrair una vegada més aquí dalt el to del seu discurs, un to que ell mateix ha reconegut que no és interpel·lant, sinó més bé de convidar a una reflexió conjunta entre les distintes institucions i administracions i opcions polítiques perquè naturalment tot, qualsevol acció humana és millorable i també -per què no dir-ho?- la d'aquest govern que en aquests moments li està parlant.

La importància d'aquest tema no només és acceptada i entesa pel seu grup, sinó també pel Govern. A la Comissió de Cultura, Educació i Esports d'aquest parlament, en el mes de setembre del 96 vaig tenir ocasió precisament de fer una menció especial a les necessitats i a la importància de mantenir un nivell i un grau de col·laboració i de cooperació puntual però permanent i constant entre les distintes institucions i administracions de cadascuna de les Illes. I aquest compromís que jo vaig fer públic en aquesta comissió del Parlament és un compromís que entenc que evidentment, com vostè diu, no s'haurà complert en tot l'àmbit i extensió que a tots ens hagués agradat; però sí que m'ha de reconèixer -i de fet ho ha reconegut, i li agraeix- que hem començat a fer feina tots plegats en aquest sentit.

Una primera opció en la qual hem fet feina ha estat la d'establir un circuit d'exposicions itinerants entre les distintes illes perquè puguin ser contemplades pels ciutadans de cadascuna d'elles; i en aquest sentit, en els menys de nou mesos que van d'aquella compareixença fins a avui, podem parlar ja de tres exposicions itinerants que es veuran a les tres illes, a Mallorca, a Menorca i a Eivissa. Parlam d'"Això era i no era. Màgia i misteri de les rondalles", que va estar exposada a la Llotja, i que circularà de manera itinerant per les illes de Menorca i d'Eivissa-Formentera. La segona és "La pintura com la poesia. Proposta per un encontre" que és una mostra col·lectiva d'artistes eivissencs, que ha estat exposada aquí, a l'espai Ramon Llull, a la Casa de Cultura, i que també anirà a les altres illes; i en tercer lloc una exposició programada conjuntament amb la Generalitat de Catalunya, que és "Veure la llum", que tindrà també caràcter itinerant a totes i cadascuna de les Illes.

En segon lloc, al marge d'aquest circuit d'exposicions itinerants, m'agradaria destacar que precisament per fomentar i potenciar l'intercanvi cultural entre les distintes Illes, aquest conseller que li parlar va tenir ocasió de firmar fa dues setmanes un important conveni de col·laboració amb les companyies aèries Ibèria i Aviaco, que permetrà a totes les associacions culturals de cadascuna de les Illes la possibilitat de gaudir d'un descompte addicional al de residents del 25%, de també un 25% en els seus desplaçaments motivats amb ocasió d'actes o esdeveniments de caire cultural. Això és també un conveni motivat per l'acció d'aquest govern, que tendeix precisament a aconseguir l'objectiu que vostè reclama: motivar i fomentar un major intercanvi cultural entre les distintes Illes, i en aquest cas facilitant superar la barrera física que representa la mar entre cadascuna d'aquestes illes.

I en tercer lloc -per què no dir-ho?- hi ha també actuacions motivades des de la pròpia societat civil, que també en té una participació i un paper important dins aquesta tasca, i que tenen i reben el suport la major part de vegades, lògicament, dels distintes consells insulars, que són els que tenen les competències, com vostè molt bé sap, en promoció sociocultural, i altres vegades, quan tenen un caire que transcendeix l'estrictament insular, hi participam no en tot el que nosaltres voldríem, però sempre intentant participar en aquestes mostres de col·laboració. Record la darrera que hem fet, amb un concert que varen fer els Blauets de Lluc, per exemple, a l'illa germana d'Eivissa.

És evident, però, que aquesta feina que anam fent no és suficient i que s'ha de continuar impulsant. Jo crec, en qualsevol cas, que aquesta feina s'ha de fer, però, des de tres punts de vista importants i essencials: En primer lloc baix un prisma de coordinació per part d'aquella autoritat que estigui per damunt de les distintes institucions insulars, i en aquest sentit és evident que a nosaltres, com a Govern, ens correspon una tasca important de coordinació de distintes institucions i administracions, i fins i tot compartesc el que vostè ha dit una tasca d'impuls institucional a aquest foment de les relacions interculturals. I en aquesta feina volem estar, i hi estarem, i en aquest sentit des del Govern volem oferir aquesta coordinació als distintes consells insulars per fomentar aquest intercanvi de relacions culturals. Ho farem, no es preocupi. No serà ni tan sols necessari que ens ho reclami a una futura moció que es pugui discutir i parlar aquí, en aquest parlament.

Però a més d'aquesta coordinació vostè, que a més té un to dialogant en aquest sentit, i constructiu i positiu, haurà de convenir amb mi que també es requereix una part important de diàleg, i voluntat de ser coordinat pel Consell Insular. Quan a una institució se li demana coordinació, al mateix temps s'ha d'oferir també voluntat de ser coordinat. I ho dic no amb to recriminatori, li dic sincerament, ho dic en el sentit que no es tracta de programar actuacions, de programar activitats des d'una posició insular, d'una institució insular concreta; i una vegada que tenim fet, creat, confeccionat el nostre programa anar a vendre'l a les altres illes. Jo crec que aquest no és el camí. El camí és el del diàleg. No podem crear un producte i anar a vendre'l, ens hem de seure abans, i asseguts tots, les distintes illes coordinades amb l'administració autonòmica, hem de saber decidir entre tots quins són els productes, quines són les actuacions que poden interessar a totes i cadascuna de les Illes.

Jo sé que vostè ha tengut en qualque moment qualque desmoralització en aquest tema de la relació interinsular en matèria cultural, però per ventura pot haver estat ocasionada perquè crec que actuam a l'inrevés de com hauríem d'actuar: Cream el producte i després l'anam a vendre per rebaixar i per ajustar els costs que pugui tenir aquest producte a una concreta institució insular. Jo seria partidari d'abans de crear aquest producte i anar a vendre'l que ens asseguéssim i que entre tots discutíssim quin és el producte que realment pot interessar a totes les Illes, i que a partir d'aquest diàleg puguem treballar en aquest camí d'enfortir les relacions interculturals entre les distintes Illes.

I en darrer lloc, amb aquesta coordinació, amb aquest diàleg de les distintes institucions abans de començar a fer passes, falta una tercera cama que també és imprescindible, que és la voluntat i la iniciativa de la societat civil. Sense aquesta voluntat, sense aquesta iniciativa, serà difícil que les administracions, que les institucions insulars o autonòmiques puguin treballar en aquest foment de les relacions interinsulars en matèria cultural. I ho dic perquè no hi ha res pitjor dins el món de la cultura que tractar d'imposar, i que tractar de fer combregar la gent amb rodes de molins. Hem d'intentar que precisament aquest foment de la relació cultural entre les Illes sigui un foment que surti des de la pròpia iniciativa de la societat civil, que sigui apreciada, que sigui estimada i que sigui acceptada des del seu propi si; i no sempre motivat i esperonejat per la institució o per l'administració pública.

les institucions han d'estar a darrere, donant suport i coordinant, però mai encapçalant aquestes iniciatives.

Per acabar, Sr. Diputat, és evident, aquesta és la meua opinió, jo no sé si vostè coincidirà amb mi, que si no coincideixen aquests tres punts que li he citat: coordinació, diàleg i participació de la societat civil, és evident que una vegada més, a pesar d'aquesta moció que vostè ja ens anuncia, tornarem a caure a la retòrica sobre aquest tema. Moltes gràcies.

(El Sr. Vice-president primer substitueix el Sr. President en la direcció del debat)

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Flaquer. Grups que vulguin intervenir per fixar la seva posició? Per part del Grup Parlamentari Mixt té la paraula la Sra. Vidal.

LA SRA. VIDAL I BURGUERA:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Amb l'entrada en vigor de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, 1983, les nostres illes varen iniciar un procés d'aproximació, de coneixement mutu i de superació de complexos històrics, i entraren en una nova etapa fonamentada en una relació basada en el principi de cooperació entre els pobles que formen la comunitat insular. El projecte de crear el país balear no és una tasca fàcil, ni amb manca de dificultats, però és un projecte pel que ens hauríem d'il·lusionar tots junts. Des d'aquesta cambra formada per representants de Formentera, Menorca, Eivissa i Mallorca hem pogut comprovar que el coneixent mutu entre els diputats de les diferents illes ha permès entaular unes bones relacions personals, al marge del color polític o de l'illa de precedència. Si bé és cert que les competències en matèria de promoció cultural les tenen els consells insulars, el Govern balear és el màxim responsable de les relacions culturals entre les illes i del foment del coneixement mutu. Les relacions culturals poden ser un dels millors vehicles per aconseguir aquest coneixement mutu i respectuós entre les illes que formen la comunitat pluriinsular.

El 20 de novembre de l'any passat, a la Comissió de Cultura, Educació i Esports, es va aprovar una proposició no de llei instant el Govern amb l'objectiu d'ajudar a consolidar els vehicles culturals entre les illes que conformen la nostra comunitat, a promoure la realització d'exposicions itinerants que tinguin per origen cadascuna de les illes, que serveixen per fomentar la creativitat i acostar la producció artística insular al conjunt de les Illes Balears, comptant amb la participació dels consells insulars. Aquesta iniciativa és important per la seva significació, però és insuficient en el conjunt de les manifestacions culturals que es donen a la comunitat. A la compareixença del rector de la Universitat de les Illes Balears davant la Comissió de Cultura, d'Educació i Esports, el dimecres de la setmana passada, ens va informar que les extensions universitàries a Menorca a Eivissa es crearan a final d'aquest any. Aquesta és una bona notícia, molt esperada pels joves d'aquestes illes, que podrà contribuir en part a fomentar de forma més estreta que fins ara les relacions culturals entre les illes. Poc a poc, manifestacions artístiques, pictòriques, musicals, literàries, -com s'han dit aquí-, a més de la cultura popular dels pobles que integren la comunitat, es van coneixent entre les illes. Aquesta tasca, en molts casos, és fruit de les iniciatives de caràcter privat, fonamentalment a través de fundacions lligades a entitats financeres i moltes vegades amb el suport de les institucions públiques. Però hem pogut sentir aquí la preocupació que té el Govern, a l'exposició que ha fet, i ha explicat que ha començat a fer feina, ens ha explicat una sèrie d'exposicions que es fan, intercanvis culturals amb els descomptes entre illes per poder assistir a aquests actes, també ha parlat de coordinació amb els consells insulars.

Jo, pel to que he pogut sentir aquí, tant per part de l'interpel·lant com pel conseller, crec que és esperançador, crec que aquesta coordinació que es demana per part de tots dos hauria de ser una realitat. La paraula coordinació és una paraula un poc màgica, molt utilitzada però a l'hora de dur-la a la pràctica és difícil. Jo esper que pugui ser una realitat i que aquesta paraula que, -li repetesc-, tots la deim molt però a l'hora de la veritat tots posam entrebancs perquè sigui possible, demanar que això aquesta vegada fos veritat, que tothom intentàs posar el màxim perquè ens coordinéssim, perquè crec que ens jugam molt en aquesta coordinació de cara al futur d'aquesta comunitat.

Per finalitzar, també m'agradaria reafirmar la importància que crec que té establir unes relacions culturals fluïdes entre les illes perquè així existeixi un coneixement mutu més profund, avançar de forma més clara i ferma cap a un projecte de país que, actualment, encara és la nostra comunitat autònoma. Moltes gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Vidal. Per part del Grup Parlamentari d'Esquerra Unida de les Illes Balears, té la paraula el Sr. Portella.

EL SR. PORTELLA I COLL:

Gràcies, Sr. President. Entre les illes existeix una cultura compartida, una part de cultura compartida, és una cosa certa, llengua, Universitat, geografia, patrimoni històric, aspectes de la cultura tradicional, fenòmens culturals dels darrers anys. Són aspectes comuns que no s'haurien d'ignorar sinó de fomentar, com es proposa en aquesta interpel·lació. La finalitat d'aquest foment, -estam d'acord amb les propostes que s'han dit-, és doble. Per un costat la pròpia dinàmica de producció cultural i artística que guanyaríem amb els intercanvis. Per altra costat, perquè la relació entre els pobles de les illes, encara que fos a través de puntuals i comunes experiències culturals, (...) més conforme a aquesta idea administrativa de país balear. Si bé és cert que hem de promoure les potencialitats per construir, -és un concepte lleig quan ens referim a cultura (...)-, un mercat cultural balear, no hem d'oblidar que en altres aspectes culturals ja fa molts d'anys que existeix una estreta i constant relació entre les illes, em referesc a l'esport. És una relació que no ha duit com a terme final la finalitat de l'objectiu que persegueix l'interpel·lant a l'hora d'exposar aquesta necessitat de potenciar els intercanvis culturals. S'ha donat ja en aquest territori comú de l'esport, però políticament no ha duit resultats com els que es refereixen.

En tots els anys que les competències en matèria de promoció cultural i artística estaven en mans del Govern balear, gairebé res es va fer en el sentit d'aproximar les illes a través de la cultura i de l'art. És possible que ara, quan les competències fa un parell d'anys que són pròpies dels consells insulars, el mateix govern es compromet a actuar d'una determinada manera que fins ara s'ha ignorat. És difícil creure que hi haurà un canvi molt important, difícil empresa. Vostè sap que des d'Esquerra Unida hem presentant contínues proposicions a comissions, tant en el Parlament com en els consells insulars per intentar incidir en aquest terreny. És cert que les competències en promoció cultural van ser traspassades als consells insulars, però no és manco cert que el Govern balear es va reservar algunes qüestions poc importants com a pròpies, la gestió dels grans espais culturals, arxius, museus, biblioteques, la funció del Conservatori de Música, la preponderància a l'hora de decidir el destí de l'1% cultural, la reserva política a l'hora de la normalització lingüística, s'ha reservat també la participació forta en la Fundació Balear per a la Música, les grans estructures culturals que sí, que estan encara en competència del Govern balear, per tant, alguna responsabilitat té encara el Govern sobre allò que és política cultural i artística.

Com exerceix el Govern balear aquesta part de competències culturals que podrien ser comunes?, quina és la política en museus, arxius i biblioteques?, -no forma part d'aquesta interpel·lació, però també en podríem parlar-, quina és la política d'exposicions centralitzades fins ara a sa Llonja?, quina és la política de subvencions a entitats culturals quan encara es manté aquesta política de subvencions?, quin percentatge territorial hi ha en aquestes subvencions?, quina ha estat la política d'aplicació de l'1% cultural?, quina és la política d'infraestructures culturals?, grans centres a un lloc determinat i falta d'infraestructures a pobles i a altres illes. Açò és un poc, en general, una imatge de la política cultural que es du des del Govern balear en aquelles competències que són pròpies i que vostè, en part, s'ha referit.

Ara mateix, vostè ja ho sap, s'ha creat el Consell assessor en matèria de política cultural del Govern balear, quan aquesta política ja està traspasada als consells insulars i quan en el decret de creació ni tan sols es té en compte la presència dels consells insulars dins la pràctica d'aquest consell assessor balear. És un gran estructura que el Govern balear crea per damunt dels consells insulars. És un altre dels problemes que tenim, perquè està bé la coordinació i les relacions, però també posar cadascuna de les coses en el seu lloc.

També hi ha altres realitats, una altra realitat seria el paper dels consells insulars, una altra realitat seria la total precarietat de les nostres indústries culturals, -si em deixa dir el nom d'indústries que ja seria un nom molt positiu, molt satisfactori, que poguéssim atorgar aquesta denominació-. Estam en el Parlament balear i, en conseqüència, encara que sigui per educació no podem entrar a debatre sobre quines són les polítiques culturals que es desenvolupen a cadascun dels consells insulars, encara que sigui per educació, no ho faré. L'establiment dels circuits interinsulars, l'establiment d'ajudes per projectes culturals però de caràcter interinsular, la creació de xarxes itinerants, la creació d'un mercat editorial, discogràfic, artístic de les illes, necessita d'una gran i continuada inversió econòmica. La pròpia dimensió de la nostra comunitat actua en contra de la possibilitat que moltes d'aquestes iniciatives siguin autofinançades. Açò no ha de quedar aquí. Aquest àmbit cultural interinsular ha de ser en el futur, pens que estam ben d'acord, un àmbit més ampli que abasti el conjunt de l'àrea lingüística i cultural catalana, no només de les Illes Balears. Amb les dotacions econòmiques que les competències de cultura varen ser traspasades als consells insulars és gairebé impossible, pràcticament impossible, endegar amb garanties una empresa d'aquesta envergadura com la que parlam. Si fins i tot és gairebé impossible actuar amb una mínima capacitat d'intervenció en els propis territoris insulars.

El problema central de les produccions culturals i artístiques de les illes no està en la falta manifesta de relacions entre territoris, -que hi és-, però no està en aquesta falta manifesta de relacions sinó en la situació de precarietat dels mitjans que incideixen en les produccions culturals, perquè les potencialitats creatives esdevinguin presents i contribueixen a la generació d'idees. El Govern balear que posa en marxa plans, produir en molts aspectes, pensant en la dinamització dels sectors econòmics, en la dinamització de les energies, mai no ha pensat en el món de la cultura i de l'art també en el seu vessant productiu, de creació d'activitat. En aquesta imparable marxa cap a l'alliberament del temps, cap a la societat de l'oci, com s'ha dit, cap a la promoció del turisme cultural, sens dubte que la cultura també s'ha de veure com un sector emergent econòmic, com un camp on sí que es poden crear i consolidar llocs de treball nous en un món nou. Al manco per açò, aquest govern hauria de ser més receptiu cap a les indústries culturals i artístiques. Ara bé, com que la creació artística és, per definició, incòmoda en el sistema de valors imperant, és normal que es vulgui mantenir aquesta idea de cultura de jocs florals que fa ben poca nosa. Li he de dir que en aquests anys ha contribuït més per les relacions entre Mallorca i Menorca, perquè és la realitat, el bar de la Sínia del castell duent grups de rock cada dissabte, que no els consells insulars o el Govern balear.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Portella. Per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Crespi.

EL SR. CRESPI I PLAZA:

Gràcies, Sr. President. Jo crec que admetre aquí que les relacions, no només les culturals, sinó tot tipus de relacions entre les illes, són satisfactòries crec que seria ser molt optimisme. Jo crec que cadascuna de les illes que formen l'arxipèlag de les Balears i Pitiüses feim d'una manera activa una ignorància de les altres. Pertànyer a una illa, segurament, conforme una manera de ser, -una manera de ser que no sé el motiu, no tenc cap explicació lògica-, però que fa que ens interessin a vegades més coses que passen molt més enllà que el que passa a l'illa (...). Per tant, si nosaltres volem caminar cap a una cohesió territorial, cap a una manera d'entendre tot, la vida, junts, ciutadans i ciutadanes de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera i aquells pocs que viuen a Cabrera, jo crec que és a base de polítiques de cohesió, crec que la cultura és la fonamental. Per tant, mai no farem abastament per aconseguir que aquestes relacions millorin. Crec que no és bo posar entrebancs ideològics perquè això vagi endavant.

M'han preocupat dues coses..., crec que no es fa suficient, però és evident que sempre es podria fer més, per tant, no em preocupa tant que aquestes relacions vagin més enllà o manco, que es facin dos concerts o dues exposicions més o manco, com dues filosofies que s'han exposat aquí des d'aquesta tribuna. Una està relacionada amb la comercialització de les motos. Bé, jo estic d'acord en part amb el que diu el conseller, no és possible que un venguin absolutament un producte, íntegrament manufacturat per un altre, alguna cosa ha de poder dir el venedor d'aquell producte que li obliguen a vendre. Això és cert, però m'ha semblat entendre que o bé aquest producte es negocia molt prèviament o no hi ha res a fer. Jo crec que tampoc no ha de ser això. Jo crec que hi ha d'haver una entesa entre els consells insulars que són qui poden produir, intervenir en la producció cultural de cadascuna de les illes, i el Govern de la Comunitat com a element coordinador. Però no ha de ser un element coordinador que qüestionari cada producte perquè això també incidiria en la pròpia independència dels consells insulars, en fer la seva política. Jo crec que el Govern, en aquest aspecte, ha de ser molt neutral amb el producte. Hem de permetre, crec, des del Govern, que cada consell insular, sigui del color que sigui, produeixi allò que creu interessant, amb les forces culturals de la seva pròpia illa. Com que això conforma la nostra cultura, perquè és un fet real, el Govern ha de facilitar, combregui o no amb la manera com això es produeixi, que les altres illes ho coneguïn. Aquesta crec que és una mica aquesta feina absolutament neutral, des del punt de vista d'anàlisi del producte, que l'interpel·lant crec que demanava.

Una altra cosa, una altra cosa que també s'ha dit aquí i és preocupant, com una espècie de condició, és que no hem d'estar davant de la política cultural, les institucions han d'estar darrera. És a dir, a allò que ja comença a créixer li han de tirar aigua, però anem alerta a semblar alguna cosa perquè això és distorsionar, perquè això és intervenir. Bé, jo crec que malauradament, crec que el Govern (...) d'Espanya menten una estructura administrativa de cultura perquè s'ha de gestionar molta cultura, perquè és molt bo dir això però després la realitat demostra que no és això. Jo crec que els ajuntaments del Partit Popular tenen regidors de cultura, els governs del Partit Popular tenen consellers de cultura, el Govern de l'Estat té un ministeri de Cultura, si no hem d'intervenir, el més barat és suprimir totes les estructures. Jo crec que no és així. Jo crec que, evidentment, la societat és prou activa i viva per crear, però l'administració també té l'obligació d'actuar allà on actuen altres i allà on no actuen altres. És a dir, curiosament, aquesta política de no intervenir s'utilitza quan convé, quan no, s'intervé. No vull citar exemples aquí, però és curiós que a determinats sectors convinguin no intervenir, i a altres, l'Estat o les administracions, sobtadament, hi desembarquen d'una manera enormement violenta, en tenim proves fa molt poc. Per tant, jo crec que l'administració ha de ser respectuosa amb la iniciativa cultural privada, faltaria més, però que també ha de dirigir d'alguna manera, actuar sobre allò que interessa preservar, perquè jo crec que hi ha per ventura coses, vostè Sr. Conseller, que si no es rehabiliten talaiots, esglésies, ho farà la iniciativa privada?, jo crec que no necessàriament, per tant, aquí ha d'intervenir. Si vostès no mantenguessin una orquestra simfònica de les Illes Balears, abocant molts doblers, vostè creu que tendríem una...?, intervenen, per tant, són contradictoris amb aquestes afirmacions.

Per tant, si realment intervenen reconeguem que hem d'intervenir, si hem d'intervenir, idò, intervenguem amb aquest respecte a l'autonomia de cadascun dels consells insulars. També hem d'intervenir, crec que per una voluntat política de crear país vostès han de facilitar, -estic segur que ho fan-, però crec que el missatge que ha donat ha espantat més del que la realitat després demostra. Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Crespí. Per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula el Sr. Joan Marí i Tur.

EL SR. MARÍ I TUR:

Gràcies, Sr. President. Senyores i senyors diputats. Tant de bo que tots els debats que es duen en aquest parlament tenguessin aquest to positiu, com té aquest, de portar la cultura a totes les illes i que tots ens coneguem una mica millor. No podem negar que som quatre illes que pràcticament, fins ara, hem estat descoordinades i desconegudes. Allò que no es coneix no s'estima. Alguns diputats que estan aquí recordarem com jo mateix quan l'únic lligam que teníem amb Mallorca fa uns anys era un vaixell que sortia el diumenge d'Eivissa a les nou del matí, i el dimecres també a les nou del matí, res més ens unia i, pràcticament, eren visites de metges o anar a la Sang els motius que portaven a tants d'eivissencs i formenterencs a venir a Mallorca.

Podríem parlar hores i hores del que caldria fer per fomentar les relacions culturals entre les diferents illes Balears i Pitiüses. Eitic segur que tots els que hem intervengut ara aquí estam d'acord en fer-ho. El mateix conseller de Cultura ho ha manifestat públicament. Aquí ja s'han apuntat algunes solucions. El conseller Flaquer ha dit que és necessària una reflexió conjunta entre tots. Jo fa molt temps que en som partidari, alguns de vostès recordaran aquella reunió de consellers de Cultura a Eivissa que vàrem tenir fa uns cinc anys entre el conseller de Cultura de Catalunya, el de València, el del Govern, el de Mallorca, el de Menorca i el d'Eivissa i Formentera. Malauradament, va ser un gest, un detall de bona voluntat que no va tenir massa conseqüències, més que la voluntat que tots ens coneguem una mica més. També aquí he escoltat amb molta fruïció que, al marge de colors polítics, hem de treballar per fer país. Tots estam d'acord en fer d'aquelles illes nostres un petit gran país. Hi ha moltes coses que ens agermanen, però sobretot n'hi ha una per damunt de totes, que és la llengua. Per tant, entre tots hem de potenciar la nostra llengua catalana i aquest pot ser un dels vincles culturals més importants en aquests moments que està, per la voluntat d'alguns, un poquet amenaçada.

Però per fer això ens hem d'il·lusionar i ser capaços d'il·lusionar. Des d'aquest parlament que tantes vegades, algunes vegades, és objecte de crítiques per part de la nostra societat, si al manco, senyores i senyors diputats, fóssim capaços que la cultura, el patrimoni, l'art, la música, la llengua fos capaç d'unir-nos, jo crec que la societat ens perdonaria alguns pecats que tal vegada hem comes entre tots.

Per això, Sr. Conseller, jo proposaria que, com a conseqüència pràctica d'aquesta interpel·lació d'aquesta tarda, des del Govern, el representant del qual en matèria de cultura és vostè el responsable, promoguéis, -com ja vaig demanar fa un temps a la Comissió de Cultura-, una reunió entre vostè i els consellers de Cultura, ja no dic de Catalunya i de València, tant de bo que així fos possible, però al manco entre vostè, el conseller de Cultura de Mallorca, el de Menorca i el d'Eivissa i Formentera per tal de no parlar més de possibilitats sinó que parlassin de realitats que volem portar endavant, encara que vostè està fent un esforç per tirar endavant aquest país. La llengua, una vegada més, a tots ens ha d'agermanar.

Però jo no voldria baixar d'aquesta tribuna sense dir que el Govern i els consells alguna cosa, bastants coses, fan perquè a les illes puguem fruit de la cultura de tots. Hem remetré als fets ja realitzats o a punt de realitzar, exposicions "Com la pintura, com la poesia", ha estat a Mallorca, ara està a punt d'exposar a Menorca, anirà a Eivissa i a Formentera. "Treure la llum" serà una altra exposició que anirà a totes les altres illes. "Aires formenterencs" acaba d'anar a Lluc a la jornada de diumenge passat. Tomeu Peña fa pocs dies ha vingut a Eivissa, ja sé que no és, tal vegada algú dirà, altíssima cultura però als pobles no tots són llicenciats ni doctors. També hem tengut a Maria del Mar Bonet. A punt està de fer-se a Eivissa un curs d'instruments de corda, tots els estudiants que ho desitgin de les Illes Balears hi podran assistir. A punt està d'anar a Inca el Cor del Conservatori d'Eivissa i actuar amb l'Orquestra simfònica. A punt està l'Orquestra simfònica d'Eivissa de venir a actuar a Mallorca. A punt està l'Obra Cultural d'Inca de venir a representar una obra de teatre a Eivissa. A Formentera hi han participat joves mallorquins, amb unes excavacions que ens han permès descobrir un poblat prehistòric de l'any 2000 abans de Jesucrist. També vendrà l'exposició "Rondalles mallorquines". Els blauets de Lluc ens varen delectar amb les seves cançons. L'extensió universitària serà el lligam més alt que podem tenir entre les illes després de segles i segles d'espera. El mateix podria dir quasi igual referent a Menorca, allà on també es duen exposicions.

Jo no quedaria satisfet, perquè sempre m'agrada parlar amb el cor a la mà, ens va saber molt greu que les jornades de cultura popular que es varen celebrar a Manacor, les illes petites que havien estat les organitzadores de les darreres jornades culturals foren convidades dos dies abans d'iniciar-se. Cal anar molt en compte, perquè aquests petits detalls són els que fan demostració de la sensibilitat dels polítics a l'hora de la cultura.

Nosaltres volem que el Govern intervengui per coordinar aquestes activitats culturals, -ja acab, Sr. President-, però tampoc, -així ho ha dit algun company aquí-, no volem que aquesta intervenció signifiqui cap mena de pèrdua de les competències que han rebut. Pens que alguna vegada ja he citat aquí aquell gran poeta eivissenc, però una vegada més el recordaré, "per al tema de cultura, voler l'impossible ens cal". Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Marí i Tur. Pel torn de rèplica, té la paraula el diputat Sr. Damià Pons.

EL SR. PONS I PONS:

Gràcies, Sr. President. És evident que la meua interpel·lació s'ha plantejat en un terreny de reflexió compartida, en un terreny de voluntat d'entesa i, sobretot, pensant molt més en el futur que no en el passat. Per tot això, no se m'ocurrerà retreure ara al Govern balear, el d'ara, però que és qui ha governat en aquestes illes des de fa una bona partida d'anys, allò que ha deixat de fer, sinó que tenc voluntat de comentar una mica, un poc les línies en les quals el conseller ha marcat que s'haurien d'establir aquestes futures relacions.

La primera cosa de totes és la qüestió de la coordinació de les diferents institucions. Evidentment, aquí per ventura no hi hauria sobrat una mica d'autocrítica del representant del Govern balear, en la mesura que durant tant temps no s'ha fet allò que s'hauria d'haver fet, perquè, clar, jo pens una cosa, és que si parlem de coordinar, parlem de coordinar d'una manera regular, estable, mitjançant unes reunions periòdiques que tenen un calendari, un ordre del dia, que fan balanç de les decisions preses i de l'execució de les decisions preses. Em preocuparia que no entràssim a una fase on suposadament la coordinació vol dir veure's d'una manera improvisada, sense temps, per telèfon, no, jo crec que coordinar és, com ha dit la diputada Sra. Vidal un verb una mica, per dir-ho d'alguna manera, paradigmàtic de moltes coses positives, hem d'intentar que sigui realment allò que se suposa que és, i repetesc que coordinar ha de voler dir establir una manera de funcionar regulada, periòdica, amb continuïtat, i que periòdicament faci balanç de resultats.

Després, una segona cosa que ha introduït el conseller Flaquer és que, evidentment, no basta que el Govern tengui voluntat de coordinar els consells insulars, i jo diria que també dins aquest paquet de la coordinació hi poden caber perfectament entitats diverses de la societat civil i municipis, un sector molt important també de l'activitat cultural de les Illes ha dit que, a més de tenir voluntat de coordinar, els ens polítics, per entendre'ns, de rang inferior han de tenir voluntat de ser coordinats, i aquí és allà on ha introduït una mica la idea de la necessitat del diàleg i que, d'alguna manera, allò que s'hagués de coordinar i que s'hagués de coordinar, sortís generat per aquesta espècie d'estructura coordinadora que es pogués crear.

Evidentment, estic bastant d'acord amb el que ha dit el Sr. Crespi sobre això. Jo crec que allò que s'ha de fer també, i jo diria que és allò que s'ha de fer preferentment, és donar sortida, donar, per dir-ho d'alguna manera, carta de circulació a allò que des de cada illa es genera, més que establir unes propostes de producció cultural diferenciades d'allò que cada illa genera. Aleshores, vostè, aquí, d'una manera una mica sibil·lina, ha fet un poc referència que el possible fracàs de les meves intencions de dur *Faust* a Eivissa i a Menorca pogués ser a causa que és una iniciativa particular del consell insular, la qual, després, no és seguida pels altres consells. Evidentment, els Consell Insular de Mallorca, motivat per la celebració enguany del centenari del gran escriptor Llorenç Villalonga, té la idea, i jo crec que totalment encertada, de fer la producció de *Faust*, i després ofereix allò que té, de la mateixa manera que el Consell Insular de Mallorca, a través del Teatre Principal, ha contractat aquest cap de setmana passat la Quota Groc, un grup de Menorca, perquè allò era que Menorca, en termes teatrals, en aquell moment podia oferir, si no, jo crec que hem d'intentar evitar una possible excessiva burocratització d'aquesta maquinària coordinadora.

I ara continuu fent una reflexió, res més que això, evidentment, aquesta burocratització no seria bona, jo crec que és una mica, intercanviar-se allò que cada una de les illes té, intercanviar-s'ho amb voluntat i amb consciència que aquests intercanvis són positius per a totes les bandes, i el Govern balear, evidentment, a més de coordinar-ho, també li ha de donar un punt de vista i aportació pressupostària a tot això, perquè sigui possible.

Després, una tercera qüestió que vostè ha plantejat és la voluntat que sigui la societat civil sobretot qui marqui la iniciativa. Jo, en la meua intervenció anterior, ja he fet esment de societat civil, jo la valor moltíssim, la societat civil, perquè com que conec una mica la història de la cultura d'aquest país nostre, sé que si no hi hagués hagut societat civil amb capacitat i amb voluntat d'iniciativa, la cultura pròpia d'aquesta illa ja no existiria fa molt de temps, perquè durant centenars d'anys les administracions i les institucions polítiques públiques han estat absolutament adversàries de la cultura d'aquest país, per tant, és la societat civil qui l'ha salvada, els nostres escriptors, els nostres músics, els nostres activistes culturals són qui han salvat la cultura en aquesta illa, i evidentment, per tant, crec moltíssim en el protagonisme de la societat civil, però, és clar, la societat civil, a vegades, no té els recursos econòmics necessaris per poder impulsar aquelles iniciatives d'intercanvi que per ventura desitjaria, a vegades la societat civil no té capacitat de cobrir aquelles possibles mancances culturals que la cultura de les Illes Balears tenguí i, per tant, jo crec que l'Administració, les institucions, no tan sols ha d'aportar recursos i mitjans que facin possible que la societat civil intercanviï les seves produccions culturals, sinó que també les institucions polítiques, jo crec que en molts de casos, jo crec que ara som en una situació d'aquestes, han d'encapçalar aquesta voluntat d'intercanviar produccions culturals entre Illes, intercomunicar culturalment les Illes, i, evidentment, encapçalar-la no vol dir caure en cap tipus d'intervencionisme ni de dirigisme, sinó fer allò que la societat civil, per ella mateixa, no té capacitat de fer. A més a més, jo crec que no és bo caure en la dicotomia cultura promoguda per les institucions públiques i cultura promoguda per la societat civil; afortunadament, en moltes d'ocasions hi ha un encreuament entre la cultura que neix de la societat civil i la cultura a la qual l'Administració pública acaba per donar suport. Per tant, jo no temeria aquest perill, que la societat civil pogués, d'alguana manera, quedar com a asfixiada sota la pota d'una administració pública, d'unes institucions públiques que promouen activitats de les quals la societat civil es desentendrà. Evidentment, les institucions el que han de fer és recollir les millors ofertes de la societat civil i contribuir que la gent de les altres illes també en pugui gaudir.

Evidentment, hi han sortit algunes referències, no en la seva intervenció, però sí en les d'altres...

EL SR. PRESIDENT:

Vagi acabant, Sr. Pons.

EL SR. PONS I PONS (Grup Parlamentari Nacionalista-PSM):

...diputats que han intervengut.

Respecte de la relació més enllà de l'àmbit de les Illes Balears. Evidentment, crec que avui no en parlaré perquè ja no tenc temps ni és l'ocasió, però, evidentment, jo crec, i crec que ho creu qualsevol persona que, com ha dit el Sr. Portella, té consciència de les limitacions del nostre mercat cultural, crec en la necessitat d'anar al mercat cultural que és propi, que és natural a la cultura de les pròpies Illes Balears, que evidentment és l'espai cultural, l'espai cultural que ve definit per l'àmbit lingüístic de la llengua catalana. Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Pons. Per tancar la qüestió, en torn de contrarèplica, té la paraula l'Hble. Sr. Conseller de Cultura i Esports, Sr. Flaquer.

EL SR. CONSELLER D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORTS (Joan Flaquer i Riutort):

Moltes gràcies, Sr. President. Senyores i senyors diputats. És una llàstima que el mecanisme de la interpel·lació parlamentària no em permeti entrar en debat amb el Sr. Crespí sobre un tema tan important com és el paper de la institució pública en el terreny cultural, no ho puc fer, no ho faré, malgrat que el Sr. Crespí hagi dedicat més temps a contestar-me a mi que no al Sr. Pons, que és el que havia d'haver fet, però bé.

També em satisfà parcialment el fet que la rèplica del Sr. Pons hagi estat fonamentada i basada precisament sobre els tres grans eixos, i jo crec que en això coincidim, que s'ha de basar la política de foment de les relacions interculturals.

Per un costat, la coordinació. Jo faig autocrítica, crec que l'he feta, he dit que tot és millorable i que la nostra acció és millorable, ho torn a dir, i si dic que és millorable és perquè hi ha un cert sentit d'autocrítica a les meves paraules, que no podem estar aturats i que hem de continuar en aquesta tasca, naturalment que en manca i que hem de fer encara més coordinació que la que fem.

M'agrada, en segon lloc, que vostè reconegui la necessitat del diàleg entre les distintes institucions. Jo no sé si m'he explicat suficientment en aquest tema. No es tracta de dir ni que el Govern balear, com a ens coordinador, hagi de dir què el que s'ha d'exportar a cada una de les illes ni es tracta d'imposar els productes a les distintes illes, no, es tracta, abans de vendre un producte del qual no sabem si pot tenir interès a les altres illes, que ens seguem abans, ho coordinem i ho parlem, no es tracta de res més, no es tracta d'imposar res a ningú.

I en tercer lloc, jo no he dit en cap moment que el paper de la societat civil no existeixi en aquest moment, al contrari, existeix, gràcies a ell, precisament, han perviscut moltes de les nostres formes autòctones de cultura, i només he destacat la seva importància i la necessitat del seu protagonisme. Em preocupa, en qualsevol cas, que hagi fet una mica d'esment o de referència les consignacions pressupostàries en aquestes qüestions, quan la societat civil té una iniciativa. Jo li he de recordar una vegada més que els pressuposts, les partides, les consignacions pressupostàries en matèria de promoció sociocultural han estat transferides, Sr. Pons. Jo li he de recordar una vegada més que si la coordinació ha de desembocar que els consells insulars tinguin una font més de finançament per part del Govern balear, no m'hi neg, hi haurem de participar, hi haurem de posar recursos, no m'hi neg, però sàpiga que el cabal més important, econòmicament parlant, de promoció sociocultural és, des de fa un any i mig o dos, en els consells insulars, i li puc assegurar que si no s'ha fet relació intercultural entre els distintes illes, no és per qüestió que no hagi hagut doblers des del Govern, perquè els doblers que puguin venir des del Govern seran sempre molt limitats i molt escassos perquè, majoritàriament, com vostè sap, han estat transferits als consells insulars. Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Flaquer.

II.2) Interpel·lació RGE núm. 801/97, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a noves mesures de liberalització del sòl.

La següent interpel·lació, la 801/97, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a noves mesures de liberalització del sòl, ha estat retirada.

III.1) Proposició no de llei RGE núm. 5224/96, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a auditories de seguretat vial.

Passam al punt número tres de l'ordre del dia, la Proposició no de llei número 5224/96, presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a auditories de la seguretat vial. Té la paraula la Sra. Barceló.

LA SRA. BARCELÓ I MARTÍ:

Sr. President, senyores diputades i senyors diputats. Aquesta proposta que presenta avui aquí el Grup Socialista, que el Govern realitzi a tots els seus projectes de reforma i de construcció de carreteres, auditories de seguretat vial, va lligada que cadascun d'aquests projectes sigui revisat per empreses diferents a l'empresa que realitza la redacció del projecte i fixar aquesta revisió del projecte en qüestions com la senyalització, pintura, disseny de carrils, longituds mínimes de seguretat, vies lentes, etc., és a dir, tot allò que el disseny de la carretera pot implicar i pot donar una major seguretat a la conducció i, per tant, evitar l'accidentalitat en les nostres carreteres. Per tant, el primer objectiu és clar, rebaixar o fer front a aquest problema des d'un dels molts factors que influeixen en els accidents de trànsit, abordar, des de la responsabilitat directa de la pròpia Administració, el que és el propi disseny i construcció de carreteres, és a dir, aplicar o actuar sobre un dels molts punts, i segurament aquest no és el més important en la generació d'accidents de trànsit, però sí que és una passa, és un compromís per tal d'avançar que els accidents de trànsit no siguin tan elevats i que puguin disminuir, per tant, d'una manera global. Aquest és el primer objectiu, i aquest objectiu ve avalat per tres qüestions.

La primera, ve avalada, aquesta proposta, pel que són les conclusions del fòrum internacional sobre infraestructures i seguretat vial. Aquest fòrum es va realitzar a Madrid el setembre de 1996, i països amb experiència ja en la introducció d'aquestes auditories vials, com Regne Unit, Àustria o Holanda, explicaven i van assenyalar i van demostrar que, a partir de la introducció d'aquestes auditories en els seus projectes de carreteres, s'havia disminuït d'una manera important l'accidentalitat de trànsit i la correcció de molts punts negres que es creaven abans que s'imposessin aquestes auditories vials, fins i tot en noves carreteres que es construïen. És a dir, que quan es construïa una carretera, aquesta carretera nova moltes vegades es convertia en un nou punt negre d'accidentalitat. Per tant, el fet, i fins al moment que s'aplicaven aquest tipus d'auditories vials, s'havien disminuït amb mesures de baix cost econòmic, que es produïssin en les noves carreteres, que havien estat sotmeses a auditoria, punts negres, que impliquen accidents de trànsit de manera reiterada. Per tant les conclusions d'aquest fòrum internacional sobre infraestructures i seguretat vial avalaven que aquesta pràctica, ja valorada en aquesta països, s'implantés en el que feia referència també al nostre estat i, per tant, a les administracions que tenen competències en carreteres.

Aquest és el primer avala, perquè el segon aval a aquesta proposta ens el dona el propi Ministeri de Foment, perquè el propi ministre feia declaracions als mitjans de comunicació dia 9 d'octubre de 1996, quan s'acabà i es presentaren les resolucions d'aquest fòrum internacional, i hi assenyalava la posada en pràctica per part del Govern de l'Estat, per part del Govern del Partit Popular, d'aquestes mesures d'auditoria vial per tal de disminuir, en la construcció de noves carreteres, la creació de nous punts negres. Per tant, és una proposta que ve recollida d'alguna manera..., que té el suport del Govern del Partit Popular al nostre estat. Crec que és un segon punt que val la pena valorar i plantejar-se.

I tercer punt, és el fet pràctic i demostrable que a carreteres construïdes recentment hi ha, en el seu traçat, punts negres d'accidentalitat, és a dir, que moltes vegades els projectes es realitzen amb objectius o amb traçats purament d'enginyeria i poca cosa més, i no es revisen a nivell de les seves repercussions sobre un tema tan important com és la seguretat vial.

Per tant, aquest objectiu de reduir la sinistralitat a les nostres carreteres amb una competència i amb una actuació que l'Administració pot fer directament, les auditories vials són una experiència recomanada dins els fòrums internacionals, practicada per països, demostrada la seva eficiència i, a l'hora, la pràctica, quan no es realitzen aquestes auditories vials, ens demostra que a noves carreteres es creen nous punts negres d'accidentalitat.

El segon punt, que també avala i tal vegada és més propi de la nostra comunitat autònoma, és el fet de trobar una major eficiència econòmica en els recursos de carreteres. El tema de les addicionals al projecte, que és una pràctica que hi ha a la nostra comunitat autònoma d'una manera constant i continua, i que moltes vegades, els projectes, per no dir exemples que clamen al cel, com és la carretera Deià-Sóller, es feien sense projecte tancat, es plantegin des d'un inici amb un projecte acabat i revisat. Estam convençuts que si es plantegessin aquestes auditories sobre projectes, es podrien observar incorreccions que després donen lloc al que és una pràctica no recomanable, plantejar complementaris d'obres i, per tant, sobrecostrucció al que són les obres públiques de carreteres.

Per tant, aquesta revisió ajudaria també a ajustar tot el que són els projectes d'execució i, per tant, creim que podríem millorar tot el que és la gestió en un tema tan important com són les infraestructures viàries, on els recursos sempre són escassos i, per tant, on l'eficiència sempre és importantíssima.

Tan just he d'assenyalar una reflexió, una reflexió que sortia d'aquest propi fòrum internacional sobre infraestructures i seguretat vial. Des del moment que es plantejava com a element de sortida que cada víctima mortal de trànsit ens costava, als espanyols, entre 25 i 50 milions de pessetes. A partir d'aquí, una reflexió també quant a recursos econòmics i, per tant, que els costos d'introduir aquestes auditories, evidentment que mai no es poden comparar amb vides humanes, també, evidentment, existeix una repercussió econòmica important.

En podríem posar molts, d'exemples, perquè aquest fòrum va donar lloc a quantitat d'exemples i argumentacions sobre aquest aval que implica fer auditories i, per tant, la seva demostrada efectivitat, però d'alguna manera creim que aquest suport del Govern del Partit Popular, a nivell d'estat, a introduir aquest sistema d'auditories vials, són avals suficients com perquè els diferents grups polítics donin suport a aquesta proposta, que creim que és correcta, assenyada i que intenta ser una petita passa per donar o fer que l'accidentalitat a les nostres illes sigui cada vegada més reduïda. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sra. Barceló. Grups que hi vulguin intervenir per fixar a seva posició? Per part del Grup Parlamentari d'Esquerra Unida de les Illes Balears, té la paraula el Sr. Grosske.

EL SR. GROSSKE I FIOU:

Gràcies, Sr. President. Senyores i senyors diputats. Per fixar la posició sobre aquest tema, s'han de recordar determinades dades que són dades de caràcter objectiu. Aquí, a la nostra comunitat, durant l'any passat, aproximadament 150 persones perderen la vida en accidents de trànsit, sense parlar de les persones que varen patir danys físics més o manco importants, danys materials i fins i tot, de la xifra facilitada per la Sra. Barceló, malgrat que faci una mica de calfred fer-ne el càlcul, podríem dir que aquestes morts per accidents de trànsit valdrien de l'ordre d'uns 6.000 milions de pessetes aproximadament.

I aquí, a les Illes Balears, la sinistralitat en la carretera, com tothom sap, segueix una tendència a l'alça que no casa amb les tendències a la baixa i amb la correcció de la corba que ha conegut la sinistralitat a nivell d'Estat espanyol, això fa que, obligadament, des de les institucions de la nostra comunitat autònoma ens hagin de plantejar fer una reflexió acurada sobre aquest problema tan seriós per analitzar quines són les causes específiques d'aquesta sinistralitat i, òbviament, per posar en marxa i per proposar les mesures pertinents, mesures que, inevitablement, haurien d'anar dirigides cap als nombrosos i diversos factors que influeixen en la sinistralitat de les carreteres, entre els quals es compta, evidentment, la infraestructura viària, tant el manteniment de les pròpies carreteres, aquí a les Illes Balears tenim unes carreteres, i això està reconegut pel propi Govern, molt mal mantingudes, és a dir, amb un dèficit estructural que s'arrossega any rera any respecte dels recursos que seria òptim dedicar al manteniment de les nostres carreteres. Això fa també referència al traçat, és obvi que les carreteres que passen pel mig de les poblacions, les carreteres que s'utilitzen per accedir a propietats confrontants, a la vegada que per enllaçar ciutats o pobles més o manco llunyans són carreteres que tendeixen a tenir uns majors índexs de sinistralitat, això és l'argument, en part que s'utilitza per avalar les polítiques de construcció d'autopistes, erròniament, des del nostre punt de vista, i aquests factors que afecten el traçat de les carreteres són obviament mitjançant circumval·lacions de les poblacions, mitjançant adequats sistemes d'entrada i de sortida de les carreteres i de configuració de les cruïlles de les carreteres, no és necessari, de cap manera, recórrer a les autopistes per eliminar aquests tipus de factors, i també hi ha dins el que seria l'estructura viària el capítol de la senyalització, el control de velocitat, etc., hi ha l'antiguitat dels vehicles, del parc automobilístic, hi ha els temes d'educació vial i de comportaments que tenen a veure, diguéssim, amb factors sociològics i culturals, no hem d'oblidar que d'aquestes 150 persones que varen morir l'any passat a les Illes Balears en accident de carretera, més d'un terç tenien menys de 25

anys, i és una cosa comprovada que la suma de factors com puguin ser caps de setmana i joventut dels ocupants dels vehicles solen formar una combinació bastant letal, des del punt de vista de la sinistralitat a les carreteres.

Des d'aquest punt de vista, del punt de vista que això s'ha d'analitzar, diguéssim, d'una manera interdisciplinària i que no cap exclusivament dins el que seria una sola conselleria, per entendre'ns, o dins un sol àmbit de l'actuació del Govern, crec que és interessant que aquest parlament s'hagi plantejat la possibilitat, després d'una sèrie d'emperòs i de problemes, d'establir una comissió específica que estudiàs aquesta qüestió i, a la vegada, hem de lamentar que aquesta comissió encara no hagi començat les seves feines, i aquí fem bastant bona aquella frase, no sé si era de Napoleó o d'algú que se sol citar en aquests casos, que deia "si vols que una cosa s'embarranqui, crea una comissió", no?, hem creat la comissió de l'aigua, no s'ha tornat a saber res més de l'aigua en aquest parlament, hem creat la comissió de l'estudi de l'abast competencial de les diferents autonomies, tampoc no s'ha tornat a saber res més d'aquesta qüestió, i ara hem creat la comissió d'estudi de la sinistralitat a les carreteres, i molt em tem que pugui córrer un tema tan important la mateixa sort que les altes qüestions.

En tot cas i per acabar, vull dir que, per totes les raons exposades, la proposició de no llei que planteja el Grup Parlamentari Socialista, i supòs que el grup proponent n'és ben conscient, és una mesura necessàriament parcial que només aborda la qüestió des d'un determinat punt de vista, és a dir, del punt de vista del disseny de la infraestructura vial i de la senyalització de les carreteres, i, a més, és doblement parcial perquè es refereix exclusivament als projectes nous de construcció de noves carreteres i de reforma de les carreteres antigues, i no planteja el que seria una espècie de *chequing*, d'estudi del conjunt de la nostra xarxa viària. En qualsevol cas, per les raons que molt bé ha exposat el grup proponent a través de la seva portaveu, és una iniciativa interessant que implica, com a mínim, una certa sensibilitat, o que implicaria la seva aprovació, una certa sensibilitat per part d'aquest parlament davant una qüestió de la transcendència humana, social i econòmica com la que tractam, i en aquest sentit aquesta iniciativa tindrà el suport del Grup Parlamentari d'Esquerra Unida. Moltes gràcies.

(*El Sr. President reprèn la direcció del debat*).

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Passam a la intervenció del Grup Parlamentari Nacionalista-PSM. Sr. Alorda, té la paraula.

EL SR. ALORDA I VILARRUBIAS:

Gràcies, Sr. President. Per al nostre grup, també la proposta del Grup Socialista és una proposta en positiu, que ens pareix molt interessant i important, en tant que aquesta alta sinistralitat, aquests 150 ciutadans morts dins l'any 1996 a les nostres carreteres, per no parlar i reincidir en les despeses i d'altres connotacions que tenen aquesta sinistralitat, ens obliga a la màxima prudència i al màxim control, sobretot quan volem afrontar actuacions d'unes dimensions considerables. Creim que és important ser pioners i ser avantguardistes en tot allò que signifiqui seguretat vial, per la qual cosa veim amb molt d'interès aquest segon repàs, una segona lectura dels projectes que puguin detectar problemes, que puguin detectar o suggerir solucions més idònies per a nous traçats o per a actuacions, de tota manera, d'una envergadura considerable.

Això podria evitar, com molt bé s'ha suggerit, tants de complementaris, annexos i addicions dels projectes que ens presenta el propi Govern. En tot cas, probablement, com també s'ha dit, la comissió d'estudi de la sinistralitat seria una bona seu per estudiar aquest tema parcial amb una visió més general, però creim, amb el mateix escepticisme que el grup anterior, que les mateixes dinàmiques lentes, quan tenen alguna mena de dinàmica, aquestes comissions d'estudi, ens fa la impressió que és interessant i convenient donar suport a aquesta proposició no de llei avui mateix, que és quan es presenta.

Per tant, el nostre grup donarà suport a aquesta proposició, i confiam que tiri endavant. Moltes gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Diputat. Per part del Grup Parlamentari Popular, Sr. Andrés Charneco, té la paraula.

EL SR. CHARNECO I FIDEL:

Gracias, Sr. Presidente. Sr. Presidente, señoras y señores diputados. En respuesta a esta proposición no de ley presentada por el Grupo Socialista, les adelanto que la posición de mi grupo será votarla en contra porque entendemos que no conduciría a nada, en estos momentos, claro. El que la disminución de los accidentes de tráfico fuese un hecho real, creo que todos coincidiríamos que sería lo deseable, pero además les quiero hacer saber que, aquellos accidentes que puedan derivarse del estado de la red viaria, es uno de los objetivos más importantes de todas las actividades que tiene el Departamento de Carreteras. Cuando se acomete cualquier proyecto de acondicionamiento de un tramo de carretera, lo que se persigue es mejorar las características geométricas, el firme, la señalización, etc., de tal forma que la respuesta de la infraestructura viaria al tráfico sea mejor en todos los aspectos que la que tenía antes de la ejecución de las obras.

No les quepa la menor duda que las mejoras en el trazado y sección pueden originar accidentes por un exceso de velocidad incitado por la nueva carretera, pero siempre a causa de un uso heterodoxo por parte del conductor y no por características insuficientes de la vía. Ustedes saben bien que tanto los proyectos de seguridad vial para mejorar puntos y tramos peligrosos como los de nuevas carreteras, así como los de acondicionamiento de las existentes, son redactados por ingenieros del departamento, verdaderos especialistas en estos temas y que tienen siempre presente el artículo 17 de la Ley 5/1990, de 24 de mayo, de carreteras de la Comunidad Autónoma de las Islas Baleares y las normas e instrucciones técnicas de la Dirección General de Carreteras del Ministerio de Fomento. Lo mismo podemos decir de las direcciones de obra, en las que se revisan todas las decisiones que se contemplan en los proyectos, pero es que, además, antes de aprobar un proyecto éste se somete al informe de supervisión del gabinete técnico de la conselleria que, como usted sabe, está regido por un ingeniero de caminos. Por consiguiente, no creemos que el sometimiento a una auditoría de seguridad vial todos los proyectos de carreteras puedan mejorar la calidad de los mismos. Pero es que además les quiero decir, para que se disipe cualquier género de dudas, que el departamento de carreteras cumple escrupulosamente en la redacción de cualquier proyecto el espíritu y la letra de los artículos 127 y 128 de la Ley de Contratos de las administraciones públicas, y que hacen referencia tanto a las instrucciones técnicas como a la supervisión de los proyectos.

En resumen, entendemos que la creación de auditorías de seguridad vial no añadiría nada y tan sólo se conseguiría introducir demoras en la tramitación de estos proyectos. Por otra parte, y en principio, no nos parece serio que empresas privadas deban fiscalizar el ejercicio normal de las competencias que las leyes nos atribuyen a la administración. Muchas gracias.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Diputat. Sra. Barceló.

LA SRA. BARCELÓ I MARTÍ:

Sr. President, senyores diputades, senyors diputats, hi ha diverses coses que crec que valdria la pena deixar clares, bàsicament; jo he de suposar, evidentment, que a la Comunitat Autònoma fan els projectes els enginyers, no ho he posat en dubte de cap de les maneres i, alhora, també, el gabinet d'assessorament el duen enginyers, que també em sembla molt bé, i que aquests enginyers compleixen amb totes les normes tècniques que hi ha i que hi pugui haver, n'estic totalment convençuda. Per tant, jo no pos en dubte, en cap moment, el fet o la capacitat o l'adequació del compliment de les normes en qüestions de criteris d'enginyeria, en absolut.

EL SR. PRESIDENT:

Demanaria a les senyores i senyors diputats que, per favor, ocupin els seus llocs i guardin silenci i respecte a les persones que estan en ús de la paraula. Continui, Sra. Barceló.

LA SRA. BARCELÓ I MARTÍ:

Gràcies, Sr. President. Per tant, dit açò, sabent que des de la Direcció d'Obres Públiques s'acompleixen totes les normes existents per redactar projectes de carreteres, sí que li he d'assenyalar que el concepte d'auditoria vial supera el que són, d'alguna manera, només els criteris en qüestions d'enginyeria i hi afegeix altres tipus de criteris respecte de seguretat vial; tot el que són senyalitzacions, tot el que són, fins i tot, pintures, tot el que són uns factors externs que donen compliment al fet que el disseny nou de les carreteres lleven nivells de sinistralitat, i açò és l'opinió del ministre de Foment del Partit Popular; a mi m'agradaria que m'escoltassin, però el mateix ministre de Foment, el dia 9 d'octubre de l'any 96, assenyalava que era un objectiu prioritari del Ministeri de Foment que tots els projectes de carreteres a partir d'aquest moment es plantejassin baix auditoria externa d'allò que és seguretat vial; fins i tot implicava i calculava els costos que implica açò dins la redacció de cada projecte, però que davant el dubte demostrat per països que ja tenen implantades aquestes auditories de seguretat vial, allà a on demostraven perfectament que plantejar auditories damunt els projectes millorava i evitava totalment que es plantejassin punt negres damunt nous projectes de carretera, aquest fet, aquest dubte que podrien corregir i evitar accidents, implicava que s'havia de treballar en aquest sentit.

És a dir, només que hi hagi una possibilitat d'evitar un accident o una mort per actuar des de l'administració pública, s'ha de fer, i més quan fórum internacionals, amb països participants que demostraven l'eficàcia d'aquestes auditories de seguretat vial, només per aquesta demostració que feien, el que implicava el cost d'auditar no tenia cap punt de comparació amb el que és salvar una persona. Només per aquest dubte, només per aquesta possibilitat, l'administració pública ha de fer el possible perquè allò que és responsabilitat seva eviti tot accident de trànsit. Ja sabem que molt no són, i ho he dit, pel disseny de la carretera, molts d'accidents, molts, moltíssims, segurament que la majoria, però només que n'hi hagi un 10% que es poden evitar per passar auditories els projectes de carreteres, val la pena, només per açò, i açò és la reflexió que feia el ministre de Foment a través dels mitjans de comunicació, açò era aquesta reflexió; a partir d'aquí, i per tant la proposta, fins i tot que ha plantejat dubtes Esquerra Unida que era molt limitada perquè ho demanam només per projectes nous o obres de reforma noves, només ho demanam de cara al futur.

Creim que només, repetesc, per tenir la possibilitat d'evitar un accident de trànsit, el Govern ha de fer, en la mesura del possible, tot el que s'hagi de fer, i açò és el que demana el Grup Socialista i, evidentment, no em serveix en absolut que el representat del Partit Popular posi entrebancs morals perquè els projectes siguin auditats per empreses exteriors a l'administració; jo li hauria de dir, al senyor representant del Partit Popular, que les auditories i assistències tècniques contractades per la Conselleria de Foment per redactar projectes de carreteres són immenses, són més de 100 milions anuals, que la Conselleria de Foment fa amb assistències tècniques exteriors, amb gent de fora; per tant, no és plantejar cap qüestió de l'altre món, vostès els donen a fer els projectes, a gent de l'exterior, és una resposta del conseller. Si donam a fer projectes a l'exterior, per què no podem donar les auditories? Evidentment, aquesta argumentació no té massa sentit.

Jo, tan sols demanaria aquesta reflexió, aquesta responsabilitat de la gent que està en el Govern que té la possibilitat d'actuar a favor d'evitar accidents de trànsit, que l'administració puguem sortir, de cara als ciutadans, dient d'una manera molt clara que feim tot el possible per evitar accidents, tot, que amb les nostres mans i baix la nostra responsabilitat hem fet tot el possible per fer, i açò és el que volem o ens agradaria que el Govern digués als ciutadans d'aquestes illes: "nosaltres hem complert amb tot, amb totes les possibilitats"; per tant, i davant la possibilitat d'encara que sigui evitar un accident, demanam que es replantegi aquesta possibilitat de fer auditories de seguretat vial, que està demostrat, per fòrums internacionals, que eviten que a noves carreteres es creïn punts negres, està demostrat, el ministre ho ha acceptat i, per tant, demanam que el Govern, per responsabilitat davant els ciutadans, també ho adopti. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Diputada. Sr. Charneco, per tancar la qüestió.

EL SR. CHARNECO I FIDEL:

Gracias, Sr. Presidente. Yo simplemente era para ratificar el posicionamiento de mi grupo y recordar que en este parlamento se ha constituido, hace muy poco, una comisión no permanente para el estudio de la sinistralidad. En un principio yo no creo lógico ni creo, tampoco, que sea, crear una auditoría de seguridad vial, el salvavidas donde nos tenemos que acoger. Por consiguiente...; es que, inclusive, aquí se ha puesto en duda la profesionalidad de los técnicos que redactan los proyectos; yo no quiero entrar ni profundizar en ello, pero parece ser que es que un técnico de la *Conselleria* de Fomento, de la Dirección General de Carreteras redacta un proyecto y ¿es que a la fuerza hay que someterlo a una auditoría externa?, ¿por qué?, ¿cómo?, ¿cuándo? No lo entiendo. Muchas gracias, Sr. Presidente.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sr. Diputat, i conclòs aquest debat passam a la votació.

Senyores i senyors diputats que votin a favor de la proposició no de llei presentada pel Grup Parlamentari Socialista, relativa a auditories de seguretat vial, es volen posar drets, per favor?

Vots en contra?

Abstencions?

Vots a favor, 26; en contra, 31; abstencions, 2. Queda rebutjada aquesta proposició no de llei.

IV.- Debat de presa en consideració de la Proposició de Llei RGE núm. 552/97, presentada pel Grup Parlamentari Mixt, relativa a cultura popular i associacionisme de les Illes Balears.

I passam al darrer punt de l'ordre del dia que fa referència al debat de presa en consideració de la Proposició de llei número de registre 552/97, presentada pel Grup Parlamentari Mixt relativa a cultura popular i associacionisme de les Illes Balears.

Sra. Munar, té vostè la paraula.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President; senyores i senyors diputats, Unió Mallorquina presenta novament aquesta proposició de llei de cultura popular i associacionisme. És aquesta una iniciativa que podríem qualificar de reiterativa però que, en gran part, ve motivada per la necessitat de protegir i fomentar els valors culturals i socials més tradicionals del conjunt dels pobles que conformen la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

Ja en el seu moment Unió Mallorquina va presentar un text semblant o el mateix text que avui es tornarà a discutir en aquesta cambra; concretament fa referència a la sessió celebrada el dia 7 de febrer del 1995, ara fa poc més de dos anys. En aquell moment el nostre grup ja va expressar una sèrie d'argumentacions i raonaments pels quals Unió Mallorquina...

EL SR. PRESIDENT:

Guardin silenci, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

...considerava urgent i necessària l'aprovació d'una norma legislativa d'aquest caire. Vàrem parlar del significat de cultura popular com a herència que hem rebut dels mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterencs sobre el que són les formes de vida, els costums, les tradicions, els oficis, els balls, i altres manifestacions dels nostres avantpassats i que són inherents al bagatge cultural, a la idiosincràsia i a l'evolució històrica i vital dels nostres pobles. Per tant, la cultura popular roman com un llegat que nosaltres no podem, creim, disgregar ni eliminar i sí, en canvi, tenim l'obligació de conservar, de fomentar i de transmetre a generacions futures perquè, de la mateixa manera que nosaltres ho hem rebut dels nostres majors, també els nostres fills tenen dret a rebre-ho de nosaltres mateixos.

Per altra banda, en aquell moment dèiem també -i així ho recull el *Diari de Sessions* d'aquest parlament- que la cultura és un conjunt de manifestacions, de reconeixements, d'activitats que constitueixen l'expressió actual dels pobles de les Illes Balears. Amb això vull dir que la cultura popular no és una activitat reduïda i purament folklòrica, sinó que té una vigència plenament inserida dins la vida col·lectiva dels mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterencs. Per tant, l'objecte d'aquesta proposició de llei continua, entenem nosaltres, vigent, perquè des de la primera vegada que va entrar en aquesta cambra una iniciativa relativa a cultura popular en forma de proposició no de llei i, més tard, aquesta proposició de llei, sempre ens hem trobat, malauradament, amb la negativa del grup majoritari, en aquest cas del Grup Popular, que una vegada i una altra ha aconseguit que aquesta iniciativa no prosperés. No obstant això, Unió Mallorquina ha considerat la importància que té aquesta llei, una llei d'aquest tipus pel que significa el foment de totes les manifestacions culturals i, en especial, les manifestacions de cultura popular i, amb aquest convenciment que era un tema prou important, és la raó per la qual hem duit una vegada més, i el nostre grup vol una altra vegada, defensar aquesta proposició de llei.

És cert que, a més, ha coincidit, darrerament, amb les manifestacions d'algun membre del Govern i, en concret, el Conseller d'Educació del Govern, que ha estat àmpliament recollit per la premsa, l'interès, en general, que teníem cap el que era la cultura popular, una cultura que era de tots i que, segons les seves pròpies paraules, volien que fos no dirigida i que creien, tots ells, que aquesta cultura popular s'havia de potenciar. No obstant això, Unió Mallorquina considera la importància que té la llei des de diferents manifestacions culturals i, com he dit abans, molt especialment pel que fa a la cultura popular. Amb aquest convenciment d'aquesta importància d'un marc legal que sempre ha manifestat el nostre grup, que ha coincidit, en ocasions, amb plantejaments d'altres -i la darrera amb la votació majoritària, pràcticament, de tots els grups de la Cambra, excepció feta del Partit Popular- i, per tant, hem tengut l'esperança que algun dia pogués prosperar. I és per aquesta raó que Unió Mallorquina, en vistes de la preocupació del Govern i del conseller, ha decidit tornar a presentar la seva -en aquest cas la nostra- proposició de llei, confiant que aquesta vegada podrà tenir el suport i el consens necessari de la voluntat majoritària d'aquest parlament.

Per altra banda, els vull dir que els objectius continguts en aquesta proposició de llei són, bàsicament, la recuperació, la protecció i difusió i l'inventari dels béns, esdeveniments i creació de la cultura popular, la dinamització cultural, el desenvolupament de l'associacionisme i la creació d'òrgans superiors d'assessorament per a cadascun dels consells insulars. Aquesta llei té una sèrie d'antecedents entre els qual es troba la Llei de Cultura popular i tradicional que vigeix en aquest moment a Catalunya que, de qualche manera, ha inspirat aquesta proposició de llei, a més de la Llei d'Atribució de competències als consells insulars en matèria de promoció sociocultural. Per tant, al nostre entendre, han de ser els consells insulars aquells que duguin el pes específic del que és la promoció i la protecció de la cultura popular i de l'associacionisme cultural. El Govern de la Comunitat Autònoma també té, al nostre entendre, reservades una sèrie d'atribucions reconegudes a l'Estatut d'Autonomia, que són les de coordinació i que també queden regulades en aquesta llei. Per tant, aquesta llei té dues vessants importants: el foment i la promoció de la cultura popular i el foment de la participació cívica a través del món associatiu.

No té, en cap moment, cap intencionalitat intervencionista ni de control, ni de la societat ni de la cultura. Ho deim perquè, en qualche ocasió i des de qualche sector s'ha dit que aquesta era la intencionalitat de la llei. Sàpiguen, senyors diputats, que mai no ha estat aquesta la nostra pretensió, simplement es tracta d'establir un marc legal suficientment respectuós amb la iniciativa cívica que intenta facilitar el desenvolupament de les activitats que s'inscriuen en el que és la definició de la cultura popular; així crec que donam cabuda a moviments que no s'han sentit mai ni integrats ni oficialitzats i que tenen, entenem nosaltres, molta importància a l'hora de preservar el patrimoni cultural popular, associacions que seran declarades d'utilitat pública per l'autoritat competent, amb la qual cosa podran tenir accés a una sèrie d'avantatges significatius que els permetrà continuar contribuint a l'enriquiment sociocultural. Tots estarem d'acord que aquest ha de ser el principi rector d'allò que es coneix com a dinamització sociocultural i com a motor de la participació ciutadana.

Pel que fa a les institucions, ja ho he dit abans, són els consells insulars, al nostre entendre, els responsables darrers de la competència en matèria de dinamització sociocultural, que gestionaran tot el que fa referència a aquesta cultura popular juntament amb una comissió assessora de la cultura popular. També el Govern i els ajuntaments seran corresponsables d'aquesta dinamització sociocultural.

Per acabar, només vull dir que el nostre grup considera prou important la preservació i el foment de la cultura popular, així com l'associacionisme, que esperam que aquesta vegada aquesta llei pugui tenir el consens necessari per a la seva presa en consideració. Crec que la llei pot admetre suggeriments de la resta de grups durant la seva tramitació, ja que en el darrer debat alguns grups es varen manifestar en aquest sentit i Unió Mallorquina està disposada a introduir totes les modificacions necessàries en aquesta proposició de llei. Per tant crec que un tema com és el de la cultura ha de suscitar el major consens possible; Unió Mallorquina està en aquesta línia i, en aquest sentit, no serà el nostre grup que en cap moment planteji cap inconvenient que faci inviable la seva aprovació; consensem, siguem capaços de mantenir la congruència amb els nostres principis i serem capaços d'aconseguir una llei de cultura popular digna d'uns pobles que han capaços de mantenir-la viva durant molts de segles. Hem de recordar que nosaltres som, avui per avui, únicament els dipositaris temporals d'aquest llegat. Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Diputada. I passam a les intervencions dels grups que es mostrin a favor de la proposició de llei presentada pel Grup Mixt. Per part d'Esquerra Unida, Sr. Portella té la paraula.

EL SR. PORTELLA I COLL:

Gràcies, Sr. President. El Grup Parlamentari Mixt, Unió Mallorquina en aquest cas, ens presenta un projecte de llei que podrien ser dos, en realitat, per un costat de cultura popular i per altre de l'associacionisme cultural, té dues parts; ens permetran que ens centrem més en la primera part, atès que la segona entraria, segons la nostra manera de veure, dins una llei més ampla sobre associacionisme que el nostre grup presentarà la setmana que ve en aquest parlament i que ja té un contingut més ampli i no únicament associacionisme cultural que la segona part presenta.

Però anem a la primera part; de fet també la segona part, senyora portaveu del Grup Mixt, no l'ha explicada gaire perquè la importància la té la primera, la referida a cultura popular. Vull començar afirmant que hem estudiat aquest projecte amb l'interès que es mereix i que és molt, l'interès que ens ha despertat, i és així perquè ens proposa un interrogant amb una resposta que no és fàcil: la cultura tradicional i popular, que no sempre són conceptes coincidents, s'ha de legislar?, s'ha de fer una llei?; en tot cas, quines han de ser les limitacions per legislar sobre un fenomen que està en contínua evolució i que es mou en uns paràmetres que ningú no ha estat capaç de fixar amb una validesa general?

Passaré a respondre a la primera pregunta que em faig, si puc; jo crec que sí, que es pot intentar legislar, intentar, almanco, i per açò el Grup d'Esquerra Unida ha presentat, en una esmena al projecte de llei de patrimoni cultural que està en tràmit, la idea de promulgació d'una llei de foment de la cultura tradicional; per tant, estam en aquesta mateixa línia. Amb l'esmena, lògicament, no oferim el text d'aquesta possible futura llei, no podem diferir en el contingut perquè només hi ha un text, que és el que presenta avui Unió Mallorquina. Si repassam la producció legislativa de les comunitats autònomes em sembla, si jo no vaig errat, que només la catalana ha aprovat una llei que, en molts d'aspectes, podria ser mare de la llei que avui tractam, i comencem pel nom de la llei; la noció de popular sempre ha estat problemàtica, es podria haver parlat de cultura tradicional que és més conceptualitzable, però se'ns parla de cultura popular; convé que facem quatre cèntims de les afirmacions que traspuen en aquesta proposició i que són fruit d'idees sobre cultura popular que nosaltres no compartim moltes d'elles.

Una primera idea que hem de combatre dialècticament és la impressió d'homogeneïtat del terme cultura popular: no hi ha en una comunitat una sola i única cultura popular, sinó diverses i en ocasions contradictòries cultures populars, contradictòries; no és la mateixa cultura popular la dels sabaters que la de la pagesia, no és la mateixa cultura popular la promoguda per l'Església que la promoguda pels republicans fa cent anys. Parlem de diverses pluralitats de cultures populars. Una altra idea que hem de combatre dialècticament és la fixació en el passat de la cultura popular, l'anam a fixar a un temps antic; cada dia s'està generant cultura, cada dia, des de molts diversos àmbits i focus. La cultura tradicional seria aquella que, sent anacrònica, fora del temps, sobreviu a l'actualitat; la popular, la que es genera sempre seguit, encara que és gairebé impossible apreciar-la en el moment en què es dona, sinó que s'aprecia uns anys més endavant, quan la gent té consciència de la cultura que ha produït. I el títol d'aquesta llei és de cultura popular i, en canvi, en els objectius, se'ns parla de cultura tradicional, que són, al meu entendre, dues qüestions molt diferents, no es pot barrejar -em sembla- en un mateix discurs tradicional i popular com es fa en aquesta proposta.

Una altra qüestió és la definició de la cultura popular en contraposició a allò que s'ha denominat cultura dominant, cultura d'èlite, cultura oficial, lletraferida, etc., etc. Arran d'aquesta idea s'ha construït una altra idea, per a mi falsa, que afirma que l'alta cultura i la cultura de masses són d'importació i d'expressió castellana o anglesa, principalment, i que la cultura popular és totalment pròpia o d'expressió catalana, vista i exaltada com a identificatiu. Avui ja no es pot parlar de cultura popular a les illes en aquest sentit; és un fenomen de cultura popular els 10.000 joves i majors que van a un concert de *rock*, culturalment anglosaxó, o es pot conceptualitzar com a popular persones joves i majors que van a unes ballades de ball de bot o de fandango els diumenges; què és popular, una cosa o l'altra?, què és, pel que és fa, per la gent que hi va, per la naturalesa de l'acte?, a on les definim i a on les separam, una i altra?

Si vostè parla que un dels objectius de la llei és fomentar i difondre la cultura popular de les Illes Balears, hauríem de ser capaços de determinar els elements que la configuren i açò no queda gaire definit, en el seu text, i no pens que sigui possible, definir-ho, també, és difícil, definir-ho. La nostra cultura, avui, viu el fenomen de la transculturització, un fenomen que s'ha donat en altres èpoques anteriors i que avui ja és generalitzat; la nostra cultura tradicional ja en dona mostres certes, però és que la cultura popular que emergeix avui amb fenòmens actuals és mestissa i fruit de processos en els quals no existeixen ni límits geogràfics ni límits formals. Quina diferència establiríem entre joves que es trobaven fa 100 anys a la plaça d'un poble per ballar boleros -originaris d'altres territoris, també- amb els milers de joves i adults que avui es troben cada setmana a discoteques per ballar bacallà, rap i altres peixos?, quina diferència establiria?, tot són procedències exteriors.

També s'ha definit la cultura popular com la produïda per les classes populars contraposada a la cultura acadèmica i oficial, marcant dos nivells culturals clarament definits i, la veritat, la línia que els separa, si existeix aquesta línia, seria difícilment definible, difícilment apreciable. Gran part dels elements de la nostra cultura tradicional, que no hem de confondre amb cultura pagesa que en seria una part, tenen per origen el propi poder, tant el poder civil com el de l'Església, en el passat, no són elements d'origen popular, ni molt manco, en el sentit estricte del terme, sinó d'origen oficial i instrumentalitzats com una manera més d'"educar" les classes populars. Molts dels elements que avui considerem essencials de les nostres cultures populars, essencials, tradicionals, tenen per origen les classes hegemòniques en el moment de la creació. Per tant, per un costat hem de parlar de la doble culturalitat de les elits i per altra de la doble culturalitat de les capes populars. Ara l'he vista defensant una proposició de llei en el Parlament, símbol de la més altra representació d'una cultura acadèmica i institucional i demà ens veurem en una fira de bestiar, amb un altre tipus d'activitats, i serem les mateixes persones que tenim una doble cultura: l'oficial i institucional i la popular; estic intentant definir la cultura popular en aquests termes. Altrament, la idea de Gramsci, que defineix la cultura popular com la cultura del proletari en una societat vista en un procés de lluita de classes -parlam de fa cent anys, lògicament- vista conseqüentment com una cultura en contra de la cultura dominant no té res a veure amb el ball de bot, amb els bunyols de Tots Sants, amb els romanços i amb els vestits regionals, no té res a veure una cosa amb l'altra.

Entre els àmbits als quals aquesta proposta de llei ens dirigeix, ens adreça, vostè parla del teatre d'aficionats. És un exemple, com n'hi podria haver d'altres: És popular perquè és d'aficionats? És popular perquè es treballen generalment textos costumistes? És més popular el professional Xesc Forteza amb una obra de consum massiu, o els aficionats de La Clota interpretant un Goldoni? On posam la retxa? És llenegadís, aquest terreny.

Aquesta idea, la idea de Gramsci, la idea de la cultura popular en l'anàlisi marxista també seria avui errònia, perquè no existeix una cultura de classes en els termes de fa cent anys, una cultura contraposada i en lluita contra la cultura hegemònica. I per què seria difícil parlar de cultura hegemònica en contraposició de cultura d'elit i cultura popular? Seria impossible.

Alguns aspectes de la proposició, per exemple aquell que fa referència al patrimoni etnològic, ja estan prevists a la Llei de patrimoni cultural que es tramita ara al Parlament. Aquest capítol en concret tal vegada seria una reiteració d'una llei més àmplia que s'està ja tramitant.

En un altre article, l'article sisè, ens parla de les festes d'interès cultural, la possibilitat de declarar les festes com d'interès cultural. Primer, açò ja es pot fer, amb una lectura generosa de la Llei de patrimoni cultural de les Illes Balears en curs. Per altra banda, no deixa de ser un element complex. Jo li explicaré que ens va passar a Ciutadella fa vint anys: Festes de Sant Joan, el Ministeri de Turisme, Fraga Iribarne, va tenir l'ocurrència, a petició de l'Ajuntament de Ciutadella, de declarar-les festes d'*interés turístico nacional*. No li cont la que es va muntar, perquè no es declarassin *fiestas de interés turístico nacional*, per evitar la massificació. Miri que varen aconseguir. No varen aconseguir gaire cosa, però aquest component de declarar una festa popular com "declarada" festa, patrimoni i tal, aquest component.

Parla vostè en aquest punt que els consells insulars han de vetllar per la promoció i protecció adequada de les festes declarades d'interès culturals, i per la conservació dels seus elements essencials, sense perjudici de l'evolució natural de cada festa. Açò diu la proposta. Jo ja veig el Sr. Simó Gornès, que ara no ens acompanya en aquest debat, com a conseller de Cultura del Consell Insular de Menorca, intervenint en les festes de Sant Joan de Ciutadella, intentant defensar-les de la seva evolució natural. Ja me l'imagin.

Per altra banda, quins són els elements essencials d'una festa? Què és açò de l'evolució natural? Evolució natural, les evolucions en les celebracions comunitàries o individuals no són naturals, són sempre polítiques, no entenc que volia dir açò de "naturals", són sempre induïdes, són fruit de decisions. Podria la protecció d'indefinitos elements essencials oposar-se a l'evolució no natural de la festa, qui resoldria el conflicte? Interrogants, molts.

En un altre punt ens parla de l'ensenyament i la difusió de la cultura popular, estam en general d'acord, emperò si arribàssim a definir els components plurals de les nostres cultures populars per esdevenir material curricular a l'ensenyament, i d'altra banda aquesta afirmació que el Govern ha de fomentar i potenciar la dinamització turística de la nostra cultura popular no l'entendem. S'ha de dinamitzar la finalitat turística de la nostra cultura popular, alerta perquè va un poc en contradicció del que es diu de defensar els elements essencials, quan els instrumentalitzem cap a altres sectors.

El títol II de la llei, el que fa referència a la dinamització cultural, associacions culturals abasta aspectes generals, ja havíem dit al principi que entrarien a formar part d'una altra llei més global sobre associacionisme.

Com veu, per acabar, són molts els aspectes de la proposició de llei que modificaria, tant la pròpia filosofia política de la qual emana, les concepcions de cultura i de cultura popular que defensa, com les qüestions concretes a l'articulat, és un projecte, així com el presenta Unió Mallorquina o el Grup Mixt, políticament de dretes, i he posat dretes per no posar conservador, que m'hauria agradat més, emprar la paraula conservador, però és que clar, com que parlem de conservar la cultura popular, semblava que el terme conservador seria un terme ja positiu, instrumentalitzat dins la mateixa proposició, i per açò dic de dretes i no conservador, però és políticament així, i neix aquest projecte, aquest text, d'una concepció instrumental de la cultura popular i de la seva visió més tradicional, en aquest sentit, lògicament no li faríem suggerències, com vostè sembla que esperava, sinó que li faríem modificacions molt més substancials.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, senyor diputat. Aquesta presidència vol recordar als altres diputats que estam en el torn a favor de la proposició de llei. Sr. Damià Pons, no, simplement era un recordatori per als que han prestat atenció a la intervenció. És el torn a favor de la presa en consideració. Té la paraula, Sr. Damià.

EL SR. PONS I PONS (Grup Parlamentari Nacionalista-PSM):

Gràcies, Sr. President. Jo manifestaré que per part del nostre grup estam a favor de la proposició de llei i també manifestaré que no m'hi he pensat tant com el Sr. Portella sobre el projecte que avui hem de veure aquí, per tant en faré una sèrie de consideracions més genèriques. És evident que ell ha iniciat un camí interessantíssim des del punt de vista intel·lectual de reflexió sobre els conceptes i les terminologies de la cultura popular, jo a aquesta reflexió me la reservaré per a altres ocasions, suposant que la proposició de llei tiri endavant.

Així i tot, coincidiré amb ell plantejant una primera qüestió que és la necessitat o més ben dit la conveniència o no de legislar sobre la qüestió de la cultura popular a la qual a partir d'ara jo li afegiré tradicional, i les associacions que la fomenten. Creim que és convenient. Hi ha un precedent, que ja ha sortit esmentat aquí, que és el precedent de Catalunya, en el qual l'existència d'una llei ha demostrat en fets concrets un alt nivell de fecunditat, evidentment, si la llei catalana ha estat una llei fecunda de cara a promoure manifestacions de la cultura popular tradicional, és perquè a més a més d'haver-hi la llei, hi ha hagut una política de foment d'aquesta cultura popular tradicional i evidentment hi ha hagut partides pressupostàries que han fet possible aquest foment.

També creim que és convenient legislar sobre el tema de la cultura popular tradicional perquè creim que l'existència d'una llei d'aquestes característiques pot contribuir a dignificar-la socialment i políticament a la cultura popular tradicional, a les manifestacions de la cultura popular tradicional, ara com ara, crec que és bastant obvi això que diré, la cultura popular tradicional és objecte d'una escassa consideració, d'una banda se la folkloritza, se la redueix a una manifestació purament anacrònica i pintoresca i poca cosa més, i de l'altra, des de les administracions públiques hi ha tendència a donar-li un suport pressupostari infinitament menor que totes les altres manifestacions culturals, si agafàssim les aportacions que fan les diferents institucions als diferents àmbits de la cultura i establíssim, per exemple, a nivell d'Illes Balears, una comparança entre el que és el món de la cultura popular tradicional i el món de la música clàssica, probablement és cinc-centes vegades més el pressupost que es destina a la música clàssica, per exemple, més que a tot el conjunt de les manifestacions de cultura popular tradicional.

D'altra banda, creim que també és important la llei, perquè creim que és molt important el foment de la cultura popular tradicional i també, a la vegada, el manteniment en la mesura que sigui possible i sense caure mai en el perill de l'anacronisme, el manteniment de la seva genuïtat. És evident que la nostra societat, com totes les societats del món occidental han experimentat grans canvis, i és evident també que la cultura popular tradicional que ha arribat encara als nostres dies, en gran part és un producte d'una societat rural, d'una cultura de transmissió oral, una cultura preindustrial i és evident que aquest tipus de societat rural, de transmissió oral, preindustrial ha desaparegut. Ara bé, curiosament, malgrat hagi desaparegut la societat que va donar origen a aquesta cultura popular tradicional, la cultura popular tradicional a Balears, per exemple, però també a tot arreu d'Europa, està demostrant una gran capacitat de supervivència i a la vegada una gran capacitat d'adaptació a les noves realitats.

A Mallorca, concretament, hi ha un fenomen que és el fenomen de les ballades de ball de bot a plaça, que estan aconseguint un índex de participació, gent vestida de carrer, amb tota normalitat, i aquest fenomen que es produeix a Mallorca, segons m'han contat algunes vegades persones que practiquen aquesta activitat, és un fenomen gairebé únic a tota Europa. Normalment, aquestes manifestacions de ball solen ser manifestacions tancades a petites agrupacions, i la gent, la societat se les mira amb distància, en canvi, per exemple, a Mallorca, i en gran part com a resultat d'una voluntat de democratització del ball popular que es produeix els anys 70, es produeix aquest fenomen. Ho pos com a exemple per demostrar, a mi em sembla que ho demostra el fet, que la cultura popular tradicional té una gran capacitat d'adaptació, de supervivència fins i tot més enllà de la societat que li va donar origen.

D'altra banda, tots som conscients que també hi ha a les Illes Balears, múltiples manifestacions de la cultura popular tradicional, jo diria, encaixades dins el programa, dins el calendari festiu de l'any que continuen mostrant una gran vitalitat i una gran capacitat de connectar amb la societat, això demostra que la cultura popular tradicional no és, ni molt manco, una manifestació fòssil que sobreviu per voluntarisme d'algú que s'ho proposa, diríem, intencionadament, sinó que forma part de les manifestacions, diria jo, espontànies de la mateixa societat. D'altra banda, la societat de les Illes Balears, com és lògic, igualment que les societats de tot el món occidental, pateix un procés jo diria que duríssim i absolutament inevitable d'homogeneïtzació a tots els nivells i també, per tant, d'homogeneïtzació cultural. Veim les mateixes pel·lícules, nosaltres, els nord-americans, els escandinaus, etc., i podríem posar més exemples, les nostres formes de vida, de cada vegada, s'homologuen més, i aleshores, personalment pens que en el futur, en aquest futur que ja serà el segle XXI d'aquí a dos dies, els pocs trets d'identitat que permetran que un país, un poble, una nació mantengui la seva singularitat, la seva personalitat diferenciada en relació a les altres, no amb voluntat de ser diferents als altres, sinó amb coherència a una història que els ha fet diferents, són bàsicament i gairebé diria jo, exclusivament dos: el primer, el més important de tots, la llengua pròpia; evidentment, si la llengua pròpia sempre ha estat un vehicle de comunicació, ara, a més a més de ser un vehicle de comunicació, serà un element d'afirmació d'identitat més que mai no ho havia estat en cap moment de la història; ei en segon lloc, en gran part, aquest element d'identificació d'una comunitat, en gran part vendrà donat per la cultura popular tradicional, que evidentment és una cultura internament diversa, plural, fins i tot antagònica internament, com totes les manifestacions humanes, però que evidentment, malgrat la seva pluralitat i la seva heterogeneïtat interna, té uns elements comuns que permeten parlar, així en bloc, de cultura popular tradicional.

Per tant, jo crec que la llengua, en el nostre cas la llengua catalana i la nostra cultura popular tradicional són els elements d'identitat bàsics amb els quals el nostre país podrà afrontar el segle XXI amb una identitat diferenciada pròpia.

Evidentment, i ja per acabar, aquí jo no entraré en la qualitat o no qualitat de la llei, jo crec que la llei és un bon punt de partida, i evidentment si aquesta proposició de llei tira endavant, cosa que creim que seria desitjable, el nostre grup hi farà les aportacions que consideri al seu moment i sempre, evidentment, amb la voluntat de millorar-la. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, senyor diputat. Per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el seu portaveu, Sr. Andreu Crespi.

EL SR. CRESPI I PLAZA:

Gràcies, Sr. President. Deia Fredrick Nietzsche, una de les bases de la seva filosofia que les coses tornaven sempre, i avui, aquí, tornam a tramitar una llei relativa a la cultura popular i l'associacionisme, al mateix temps, com deia el proponent d'aquella llei, que també estam debatent una llei de patrimoni cultural. Curiosament ens trobam igual que diu 7 de febrer de l'any 95. La història es repeteix. Realment, també coincidim que en aquest parlament, no sé per quina estranya raó, de totes maneres no és voluntat de la Mesa, crec jo, fa pocs moments hem debatut un tema que també tenia relació amb això, és a dir que ens cream unes sobredosis del mateix a diferents sessions parlamentàries.

Per tant, moltes coses del que hem dit abans, del que han dit els altres intervinents, les podem repetir, però crec que al marge de la proposició de llei, que diré d'entrada que li donarem suport, per si al llarg de la meua intervenció preocup la portaveu d'Unió Mallorquina, s'han dit moltes coses que van un poc més enllà de la llei.

La cultura popular, existeix la cultura popular? Juan Ramón Jiménez sostenia que no, la cultura popular és aquella cultura creada per un autor individual anònim del qual hem perdut la referència, simplement, no és una creació d'un poble col·lectivament, sempre hi ha alguna persona que ha fet aquella música, aquella trova, aquella obra de la qual hem perdut el coneixement. I que a més això no ha entrat dins els circuits comercials habituals.

S'ha parlat aquí també de la uniformització que avui sofreix la joventut. Jo veig aquesta cambra, i a mi mateix al mirall, i segurament vaig vestit igual que un diputat que en aquests moments intervé a Renania Wesfalia o ves a saber on, per tant la uniformització s'ha produït sempre. Creim que ens trobam en una situació, i jo he sentit persones molt responsables i conscients, fa pocs dies l'expresident del Congrés dels Diputats, ahir un notable representant d'una institució europea educativa, amb una preocupació còsmica que avui estam pitjor que mai per mor d'aquesta uniformització, per la importància dels mitjans, pel perill d'Internet, ..., i no va ser un perill quan al segle XV la impremta va treure dels convents aquells llibres que tenien tan gelosament guardats? No degué crear a aquells frares una preocupació que tothom pogués llegir determinades obres sense tenir la cultura suficient? Jo crec que la humanitat té uns mecanismes molt importants per sobreviure malgrat aquests perills que es van generant moment a moment.

Ara bé, hem de defensar allò que podem definir d'una manera o d'una altra, allò que s'ha constituït com una sèrie de fenòmens, de fets, de músiques, de parla, d'obres, de ball, de festes, al si d'un poble? Jo crec que sí. És intervencionisme això? Jo crec que no, no necessàriament, ho podria ser, però no necessàriament, ho podria ser si evidentment creàvem el que ha dit qualcú, aquell que determini quines modificacions no són permeses, perquè destrueixen la cultura popular, això que en deim cultura popular va canviant al llarg del temps. Quan s'ha produït, quan la sardana s'incorpora a la cultura popular catalana? És recent, però és important per a la cultura catalana, és molt més recent que els nostres balls populars, possiblement, nogensmenys ha substituït altres camps, com a la naturalesa, les espècies creixen, es reproduïxen, desapareixen i n'apareixen unes altres. Per tant, no podem fer un reglament on definim quins són els elements de cadascuna de les manifestacions populars.

Però jo crec que tot i discrepant d'una part del text que presenta Unió Mallorquina i que tots sabem que el que fa un grup parlamentari quan du aquí una proposició de llei i s'admet a tràmit, és obrir una porta perquè tots els grups parlamentaris hi facem aportacions i, per tant, jo crec que hem d'agrair que Unió Mallorquina ens obri aquesta porta, una vegada oberta, cadascú hi intentarà ficar allò que cregui i entre tots podem arribar a una llei de consens que no sigui de ningú en particular sinó d'aquest parlament en general.

Té un element molt important, i és l'element de cohesió, i això també s'ha esmentat aquí. Jo crec que fa 24 o 48 hores, s'ha presentat, per part de (...), un informe sobre què no funciona a les relacions polítics-societat, i és que cada vegada es produeix un distanciament, distanciament que és ver, estan cobrint els grans mitjans de comunicació, no ens relacionam directament amb els ciutadans, sinó a través d'un mitjà interposat, sigui una ràdio, una televisió o un diari. Per tant, hem de recuperar, i això ho deia un polític anglès, possiblement Anglaterra és el país on existeixen més organismes, més consells, més comissions que discuteixen sobre tot el possible, però així i tot hi trobam en falta aquests elements de fer intervenir els ciutadans en allò que els interessa, una relació directa entre el polític i el ciutadà. I jo crec que aquest consell que es crea aquí, crec que és un bon element, perquè, precisament, des de les administracions no es digui què és la cultura popular, sinó que representants d'aquelles institucions que estan preocupades, que tenen interessos en aquestes manifestacions, puguin ajudar, puguin col·laborar, puguin intervenir també en les decisions de tipus administratiu. Per tant, jo crec que en aquest sentit, això és positiu.

Però tampoc no ens hem de tancar dins un, el que és nostre és el millor, jo crec que aquí també existeix aquest perill de voler ser excloents amb altres cultures, també fa poc temps es va presentar un informe, elaborat per la UNESCO, que encapçalava Jacques Delors, com a comissionat per la UNESCO per encapçalar aquest projecte, que repetia un altre projecte fet ara fa 25 anys i presidit en aquell moment per Edgar Ford, que es deia *Aprendre a ser*, i on es tracta de veure quins mecanismes es poden introduir en els sistemes educatius dels països desenvolupats o no desenvolupats, per aconseguir els objectius que la societat sol demanar als sistemes educatius, i sense entrar en altres consideracions, només en aquesta, i un fenomen que apareix nou, i sobretot a la nostra Europa, que és la immigració de gent procedent d'altres cultures, és el fenomen de la transculturalitat, i aquest fenomen no s'ha d'observar com qualche cosa negativa, perquè si fos negativa possiblement hauríem de recuperar l'Imperi Romà que va ser canviat per la invasió dels bàrbars, i aquests haurien de retrocedir fins a la cultura grega, i més enrera aniríem a cercar els talaiots, crec que hem d'admetre l'enriquidor d'aquestes cultures que modifiquen i intervenen a la nostra, i al final creen la cultura popular, que és la cultura del *populum* que a cada moment té un país. Ni més ni pus.

Per tant, nosaltres donam suport a aquesta proposició, però creim que algun dels elements que constitueixen el seu articulat, s'han de canviar per donar-li aquesta visió de major obertura a altres formes de cultura que poden coexistir amb la nostra, que s'hi poden interrelacionar-se i fins i tot que la poden modificar. I això ho hem de fer des de la solidaritat i des de, jo crec que, la posició que des d'un partit progressista s'ha de tenir que el futur no és més que anar canviant el passat. Moltes gràcies.

(El Sr. Vice-president primer substitueix el Sr. President en la direcció del debat)

EL SR. PRESIDENT:

Gràcies, Sr. Crespí. Intervenció de grups parlamentari que es mostrin en contra de la proposició de llei? Per part del Grup Popular, té la paraula el Sr. Joan Marí i Tur.

EL SR. MARÍ I TUR:

Gràcies, Sr. President. Senyores i senyors diputats. Sra. Munar, vostè, com a proponent d'aquesta proposició, valgui la redundància, en un moment del seu parlament ha dit que el seu grup tenia l'esperança que aquesta proposició s'aprovaria. A mi, la veritat és que em sap molt greu que cada vegada que surt un membre del Partit Popular referent a una proposta de vostès o de qualsevol, aquesta és la veritat, sembla ser que li ensenyam el mateix cartell que ens presenta Dant quan ens fa entrar dins l'infern i que diu *Vaichate cui oñi esperanza*, és a dir "Deixau aquí qualsevol esperança de tirar endavant el que voleu", però així és la democràcia i així són els partits majoritaris que sempre exerceixen el seu poder, i quan algun de vostès el tenen a algun lloc, també fan el mateix, per tant, estam tots pràcticament iguals.

Jo, més que una intervenció sobre filosofia de la cultura popular, tema que m'agradaria molt saber-lo fer tan bé com han fet alguns dels diputats i diputades que m'han precedit, jo crec que la meua obligació és explicar per què no aprovam aquesta proposició de llei. I com a punt de partida he de dir que el Govern balear ha presentat al Parlament de les Illes Balears la llei de patrimoni cultural que en l'exposició de motius estableix clarament les directrius de la llei, que són la protecció del patrimoni cultural entès en el sentit més ample del terme. L'article 1.2 de la llei diu: "El patrimoni cultural de les Illes Balears es compon de tots els béns de la cultura en qualsevol de les seves manifestacions que revelen un interès històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, arqueològicoindustrial, paleontològic, etnològic, antropològic, bibliogràfic, documental, científic o tècnic, per a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears".

Així i tot, en el títol IV, articles 63, 64 i 65 de la llei de patrimoni cultural es defineix i es classifica el patrimoni etnològic, i l'article 63 diu: "Formen part del patrimoni etnològic els llocs i els béns mobles i immobles, com també els coneixements i les activitats que són o han estat expressió rellevant de la cultura tradicionals dels pobles de les Illes Balears en els aspectes materials, econòmics, socials o espirituals". I l'article 64, quan fa referència a la classificació, diu, i estic segur, Sra. Munar, que vostè s'ha llegit bé aquesta llei, tal vegada si hagués tingut un poquet de paciència, el més prudent hauria estat retirar aquesta proposició seva, però allà la seva llibertat, repetesc que estic segur que vostè que l'ha llegida, comprendrà quines són les motivacions del meu grup en rebutjar la seva proposició; diu, per tant, l'article 64: "Són béns immobles de caràcter etnològic les edificacions, les instal·lacions, les parts o els conjunts d'aquestes, el model dels quals és expressió de coneixements adquirits, arrelats i transmesos consuetudinàriament i l'estil dels quals s'acomoda en conjunt o parcialment a una classe, tipus o forma arquitectònics utilitzats tradicionalment per les comunitats o grups de persones". I el punt 2 diu: "Són béns mobles de caràcter etnològic aquells objectes que constitueixen la manifestació o el producte d'activitats laborals, estètiques i lúdiques, pròpies de qualsevol grup humà, arrelades i transmeses per la costum".

I l'article 65, quan fa referència als béns etnològics immaterials, i si vostè va recapitulat veurà que pràcticament tot el que vostè proposa està recollit a aquesta llei, diu: "Els béns etnològics immaterials, com a usos, costums, comportaments o creacions, juntament amb les restes materials amb què es puguin manifestar, seran salvaguardats per l'administració competent segons aquesta llei i se'n promouran la investigació i la recollida exhaustiva amb suports materials que en garanteixin la transmissió a les generacions futures". I a més, el punt 2 diu: "Igualment seran objecte d'estudi, documentació i conservació aquells coneixements i activitats pròpies dels pobles de les Illes Balears". I el punt 3 diu: "La protecció de la llengua catalana i de les peculiaritats lingüístiques de les Illes es regirà per la seva norma específica". Altra vegada ens trobam aquí amb la llengua com a vehicle, el més gran, de cultura.

I els articles 1, 6, 20, 21, 22, 23, 24, 63, 64, 65, 66, 67, 71, 73, 78, 85, 86, 87, 88, 89 i 90, com veu, Sra. Munar, m'ho he estudiat detingudament, entre d'altres, de la Llei del patrimoni cultural, fan menció a la protecció, la conservació, la difusió i el foment dels béns etnològics, la resta d'articulat, i com s'ha exposat anteriorment, estableix les directrius de la protecció del patrimoni cultural i indirectament del patrimoni etnològic.

Per tant, el contingut dels articles 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 i 9, i si vostè té l'amabilitat de confrontar-ho amb la Llei de patrimoni que li ha estat lliurada fa uns moments quan hem entrat en aquest parlament, per si tal vegada no havia tingut temps de consultar-la, de la proposició de llei que ara es presenta resten inclosos en la futura llei de patrimoni cultural, tan el concepte de cultura popular com les funcions de dinamització cultural dels respectius consells insulars, entre les quals pot figurar l'elaboració d'un inventari d'entitats que desenvolupin les activitats culturals dins l'àmbit de cada consell insular sense més transcendència que la merament enunciativa.

Pel que fa a l'article 4 de la proposició de llei, hem de dir que el Govern a l'article 89 del Projecte de llei de patrimoni cultural ja preveu la inclusió "en els currículums dels diferents nivells del sistema educatiu reglat obligatori el coneixement del patrimoni cultural de les Illes Balears, sempre en el marc de l'article 15 de l'Estatut d'Autonomia". S'ha d'assenyalar ja més que la tramitació del Projecte de llei de recerca i desenvolupament que també es troba en tràmit parlamentari i que suposarà un ajut a la conservació i manteniment del patrimoni cultural, és una altra força que tenim per no acceptar la seva proposició i esperar l'aprovació de la llei de patrimoni del Govern.

Els centres culturals, museus, arxius, biblioteques i fonoteques que depenen del Govern balear en la mesura que els correspon, es dediquen ja a la conservació i a la difusió de la cultura, no parlem de la feina que feim des dels consells insulars, el Projecte de llei de patrimoni cultural ja dedica el títol V als museus i els títols VI i VII al patrimoni bibliogràfic i documental respectivament i deixa una regulació específica posterior a la seva confirmació.

Associacionisme cultural. L'article 12.6 de l'Estatut d'Autonomia, aprovat per Llei Orgànica 9/94, preveu que correspon a la Comunitat Autònoma la funció executiva en matèria d'associacions; el Reial Decret 120/96 de 27 de gener concreta les funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears en matèria d'associacions. Així, entre d'altres, la Comunitat Autònoma de les Illes Balears assumeix el registre de totes les associacions que desenvolupen principalment les activitats i tinguin establert el domicili dins el territori de la Comunitat Autònoma i, entre d'altres, l'Administració de l'Estat es reserva el registre nacional d'associacions i la declaració d'utilitat pública.

En el marc de l'article 149.1 de la Constitució, les associacions s'han de sotmetre a la normativa següent, com vostè sap molt bé: la Llei de 24 de desembre del 64, el Decret de 20 de maig del 65 i l'Ordre de 10 de juliol de funcionament dels registres. Per això, són clars els punts següents: 1) Existència d'un sol registre d'associacions de la Comunitat Autònoma adscrit a la Conselleria de Presidència, Decret 147/96. 2) L'existència de la figura d'associació declarada d'utilitat pública, article 4.1, Llei 64, diu: "Les associacions dedicades a fins assistencials, educatius, esportius o qualssevol altres finalitats que tendeixin -traduesc del castellà- a promoure el bé comú, podran ser reconeguts com d'utilitat pública, el procediment del qual es troba regulat a la normativa abans esmentada". Per últim, els ajuts i avantatges de què puguin gaudir aquest tipus d'associacions es regulen també per l'anterior normativa i per la Llei 30/94, de fundacions i d'incentius fiscals a la participació privada en l'activitat d'interès general que en definitiva comportarà un major nombre de drets que els merament referits a l'article 11.2 de la proposició de llei.

Dotació pressupostària. Els incentius per a la dinamització, ja no sols de l'associacionisme cultural, sinó de qualsevol tipus esportiu i educatiu, es troben en les lleis estatals esmentades, en la normativa tributària de les entitats locals i en les diferents convocatòries d'ajuts i beques del Govern, sempre en el marc de les disponibilitats pressupostàries de cada any.

Quant a la comissió assessora de cultura popular resta buida de contingut pel que s'ha exposat i per la creació de la comissió assessora de cultura creada pel Decret 17/97, de 30 de gener, de creació del consell assessor balear de cultura.

Es conclou, Sra. Munar, que no cal prendre en consideració la llei de cultura popular i d'associacionisme de les Illes, pels quatre motius següents: 1r) La futura llei del patrimoni cultural engloba les manifestacions de cultura popular a què fa referència l'objecte de la llei ara discutida a més d'altres aspectes de la cultura popular arrelats a la nostra societat. 2n) El foment de la dinamització sociocultural dels consells insulars fa referència normativa en la pròpia llei 6/94, de dia 30 de desembre, d'atribució de competències als consells insulars en matèria de patrimoni històric, de promoció sociocultural, d'animació sociocultural, de dipòsit de llibres i d'esports. 3r) Existència d'un registre d'associacions a la Comunitat Autònoma i aplicació de la normativa estatal en matèria d'associacions, les competències del Govern són tan sols executives. I 4t) La proposició de llei de cultura popular i d'associacionisme de les Illes Balears és pràcticament una pràctica literal, com vostè mateixa ha recollit en la seva intervenció, de la llei catalana de data 5 de març del 1993. En conseqüència, no reflecteix les nostres necessitats peculiars de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, a més de ser anterior a les normatives que tracten profusament determinats aspectes que no es preveuen en l'esmentada proposició de llei.

Per tant, senyora portaveu del Grup Mixt, els nostres pobles si han estat capaços de guardar tanta riquesa cultural al llarg de tants de segles, no necessiten ara una norma concreta sinó que, en tot cas, faran ús de la llibertat que dins el marc legal dóna la llei de patrimoni cultural que ja està a aquest parlament i a la qual vostè, tots nosaltres hi podrem fer les consideracions que estimem oportunes. Moltes gràcies, Sr. President.

(El Sr. President reprèn la direcció del debat).

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, senyor diputat. Sra. Munar, té vostè la paraula.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Gràcies, Sr. President. Sr. Marí, em sap molt de greu que sigui vostè, avui, el portaveu del Grup Popular. Vostè sap que li tenc una gran simpatia i em sap greu el paperot que li toca fer, la veritat. Miri, es contradiuen una vegada i una altra. En primer lloc, si vostès han presentat una llei que conté part important de la nostra proposta, no tendrien per què dir-li que no, podrien dir perfectament que sí; però és que es contradiu quan diu que la nostra llei és una còpia de la llei catalana, jo no ho he negat, ho he dit a la meua intervenció, si a una comunitat autònoma de la mateixa llengua i cultura pareguda a la nostra, tenen una bona llei, per què no l'hem d'aprofitar i fer l'adaptació adient per a la nostra comunitat? I vostè diu que la llei catalana no es pot adaptar mai a la nostra realitat perquè la nostra realitat és la de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, això és el que jo pens, però vostès no pensen el mateix. Vostès pretenen, amb una llei, llevar les competències que ara ja tenim els consells de Mallorca, Menorca i Eivissa i Formentera, i que respon a la filosofia d'Unió Mallorquina del que haurien de ser al futur els diferents consells i els diferents governs de cadascuna d'aquestes illes i pretenen, a través d'una llei que actualment presenten al Parlament, just el contrari, és a dir, tornar a les Balears, -vostès saben perfectament igual que nosaltres que les Balears actualment són inexistents. Existeixen Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, diferents realitats, cadascuna ha de tenir el seu govern, cadascuna les seves competències i cadascuna s'ha de preocupar de la seva autèntica cultura. No és a través d'una llei que vulgui controlar el Govern balear. El Govern balear, segons el nostre parer, ha de tenir tan sols un paper de coordinador que és el que li correspon pels estatuts.

Clar, vostès han vist que la cosa no els funciona numèricament així com pensaven, que el futurs consells no saben si les tendran, de moment ja no tenen el de Mallorca, i volen tornar a marxar forçades enrera, a veure si salven la situació a alguna illa i tornen a tenir competències que ja haurien d'estar transferides als consells insulars. Pel que vostè ha dit, algunes de les coses que vostès pensen controlar a través d'una conselleria, ja estaven en els diferents consells insulars com és el depòsit legal (...). Però, a més, pot ser que s'hagi estudiat la nova llei -ho dubto pel que ha dit-, però el que està clar és que no s'ha llegit el *Diari de Sessions*, perquè vostès canvien com el vent. Miri, vostè diu avui que no pot aprovar la proposta d'Unió Mallorquina perquè vostès ja tenen la seva pròpia llei de patrimoni cultural on, el que nosaltres demanam, en bona part, queda englobat. Però és que si s'hagués llegit el *Diari de Sessions*, veuria que l'altra vegada que varen presentar la mateixa llei, un altre portaveu del seu grup, la Sra. Ferrer, deia: "a les darreres jornades de cultura popular de Menorca, es va dir ben clar per part d'una senyora ponent que l'uniformisme cultural és el resultat de la pèrdua de les senyes d'identitat. El nostre grup pensa que voler posar la cultura dins la cotilla d'una llei és el pitjor que pot passar, per això, el Partit Popular vol manifestar el seu desacord amb la tramitació de la proposició de llei de cultura popular i de l'associacionisme cultural que presenta el Grup Mixt". S'aclarin, s'aclarin, perquè vostès es contradueixen dia a dia.

De totes maneres, si realment vostès presenten una llei, si realment molt dels nostres articles s'accepten i si hem aconseguit, gràcies a la nostra voluntat de participació, que amb dos anys, del 95 a ara, el Partit Popular hagi canviat tant d'opinió, idò, em donaré per satisfeta, hem complit una part de la nostra funció en aquest parlament. Això és pel que es diu en contra de la proposta, també li he de dir, Sr. Marí, que un no ha de perdre mai les esperances, les esperances és el darrer que un ha de perdre. En tot cas, sempre podria passar que manqués algun diputat i que sortís la proposició, per tant, jo sempre vull estar esperçada.

Als altres grups, els he de dir que gràcies pel seu suport. Al representant del Grup Socialista, el Sr. Crespí, estam d'acord amb tota la seva intervenció. Hem parlat des de Juan Ramón Jiménez, per dir que segons la seva opinió no existia la cultura popular, hem passat per l'Internet, la uniformització de totes les cultures, però, en definitiva, hem dit que és important que no hi hagi intervencionisme, però sí una regulació, que aquesta proposta no era més que una aportació del nostre grup que podia ser millorada.

Pel que fa al Sr. Damià Pons, que crec que ha estat molt positiu, vull agrair-li el que ha dit. Creim, realment, que és important que es presentin iniciatives i que després hi hagi participació de tots els grups, sens dubte, cada grup té una visió particular del que ha de ser una llei, però, entre tots, podríem tenir aquest punt de partida que pretenia ser aquesta proposició i li agraim el seu suport, a més, he de dir-li que estam totalment d'acord amb el que ha dit sobre que cada dia més hi ha una uniformització que, cara al futur, el que realment distingirà als diferents pobles serà una llengua, que és la nostra, i una cultura tradicional que és important que suportem entre tots i, molt especialment, des de les institucions.

També li he de donar les gràcies al responsable d'Esquerra Unida, el Sr. Portella, si bé després de la intervenció no sabíem si era un torn a favor o en contra, després ho ha especificat. Jo comprenc que no li agradi massa la nostra llei. Ja li he dit des del principi que era un punt de partida que sens dubte es podria millorar. Vostès dubten si s'ha de legislar sobre la cultura popular, diuen que la nostra proposta és de dretes. Jo li diria que no és de dretes, és una proposta de centre, nacionalista i lliberal. A nosaltres ens agrada legislar al mínim, però creim que la cultura popular necessita del suport i de la legislació. També dir-li que amb aquesta llei preteníem que quedàs clar quin era el paper del Govern, quin era el paper dels consells insulars, els consells insulars han de tenir totes les competències en matèria de cultura, el Govern ha de ser un coordinador i pel que fa al fet que tots tendrem una cultura de cara al futur que serà molt homòloga, realment, estam d'acord. També creim que al rock, a la salsa o al pop no és necessari o no és tan necessari que els donem suport, en canvi, sí que és necessari donar suport a la cultura popular. Les *Spice Girls* es veuen aquí, es veuen a París, es veuen a Londres, es veuen a Amèrica i es veuen a Àfrica, en canvi si no cuidem la nostra cultura popular, realment, serà molt, molt difícil que el dia de demà aquesta pugui sobreviure. Compartesc totalment l'opinió...

EL SR. PRESIDENT:

Vagi acabant, Sra. Diputada, per favor.

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

... no és positiu que un senyor, i menys el Sr. Fraga Iribarne, pretengui que Menorca i la seva festa sigui "*de interès nacional*" entre altres coses, perquè només la paraula *nacional* rebutja i es contradueix amb el concepte que nosaltres tenim de nacional, hauríem parlat de diferents llocs, hauria de ser nacional de Menorca, en tot cas, no d'Espanya. Gràcies als senyors que ens donen suport, i als que no ens donen suport, estam encantats d'haver participat en positiu en aquesta futura llei que, sens dubte, tindrà suport.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies. Sr. Marí, té vostè la paraula.

EL SR. MARÍ I TUR:

Gràcies, Sr. President, senyores i senyors diputats. Sra. Munar, vostè sap molt bé que la simpatia és mútua, des de fa molt temps i a un temps ho va ser més que a un altre, la simpatia.

(*Remor de veus*)

Sra. Munar, vostè no m'ha sabut rebatre ni un sol dels punts argumentals de la meua explicació. No m'ha sabut dir, aquest punt, la Llei del patrimoni no el recull, aquest altre l'han oblidat, com que no n'hi ha cap, no m'ho ha pogut dir, sinó, malgrat que no s'ha llegit la llei.... Sra. Munar, vostè no s'ha llegit la Llei de patrimoni del Govern, n'estic segur,estic segur que dins el seu formós cap...

(Remor de veus)

... em dóna la raó, no l'ha llegida, partim d'aquí, no l'ha llegida. Miri, vostè ha encetat, Sra. Munar...

EL SR. PRESIDENT:

Guardin silenci, per favor.

EL SR. MARÍ I TUR:

Sra. Munar, que quan no li interessa, no escolta. M'encantaria obrir un debat, el dia que vostè vulgui, sobre Catalunya, les Illes Balears, les Pitiüses i la nostra identitat com a poble, el dia que vostè vulgui i es pugui, en comissió, en ple, però, que quedí per endavant que, com vaig dir fa molt temps, el meu grup no és partidari que la nostra comunitat formi part dels països catalans. Una altra cosa molt distinta és que la nostra llengua és la llengua catalana, això, al manco jo i estic segur que els meus companys,...

(Remor de veus)

...n'estam..., sí..., jo que volem que els digui...

(Aplaudiments)

...si els meus companys m'han triat per defensar aquest tema és perquè saben el que jo pens, perquè saben el que jo pens.

EL SR. PRESIDENT:

Per favor, per favor.

EL SR. MARÍ I TUR:

Vostè ha dit...

EL SR. PRESIDENT:

Silenci, per favor. Un moment, Sr. Marí, un moment que acabi el torn de les rialles.

EL SR. MARÍ I TUR:

No sap l'alegria que tenc, Sr. President, pel fet que quan es parli de temes de cultural que tothom estigui atent i, al manco, la gent estigui aquí dins, perquè normalment està fora i temes de cultura interessin a molt pocs.

Dit això, Sra. Munar, no m'explic com vostè, presidenta amb ajuda majoritària dels altres perquè vostè sola no podria, presidenta del Consell de Mallorca, s'atreveix a dir que les Balears són inexistents. Vostè sap quina barbaritat ha dit? Jo li accept que vostè digui que les Balears, incloses les Pitiüses com a tal, són inexistents, però que les Balears són inexistents..., faci el mateix que hauria d'haver fet amb la Llei de patrimoni cultural, llegeixi, estudiï un poquet i veurà con les Balears no són inexistents. Són existents, -(...) d'història en sap poc-, són existents des de fa segles, el mateix que les Pitiüses, i ara tots formam la mateixa comunitat, amb la mateixa bandera, si a vostè no li agrada la bandera és una qüestió seva, sobre gustos no hi ha res escrit. Vostè fins i tot es fa seu el futur, miri, vostè que té l'edat, que som una miqueta més vell que vostè, però el seu futur és com aquella cançó, el seu futur és *muy oscuro*, la coneix, aquella cançó que diu que el *futuro es muy oscuro*? El seu futur, el pacte i tota la resta, la cosa està complicada. Ens deixi a nosaltres tranquils, no es preocupi, vostè faci el seu camí, el seu camí de progrés, que nosaltres ja farem el nostre, que ens sabem arreglar tot sols i no necessitam anar a cercar ajuda de ningú perquè som majoria absoluta, perquè el poble de les Balears existent i de les Pitiüses, existent, ha volgut que fóssim més nosaltres tot sols que tots vostès junts,

(Remor de veus)

... i vostè s'ha de recolzar a una minoria.

EL SR. PRESIDENT:

Guardin silenci, per favor. Vagi acabant, Sr. Marí.

EL SR. MARÍ I TUR:

Sí, Sr. President, però encara no s'ha encès el llum, ara. Sra. Munar, vostè no ens ha de donar cap lliçó ni una sobre la cultura popular, cap ni una. Vostè ha dit que fan una crida, que ens apropem a la seva cultura popular. Vostè faci la seva, nosaltres farem la nostra i si feim la mateixa que el poble vol, anirem per bon camí. Però em tem que la seva cultura popular no és exactament la cultura popular que el poble desitja. Gràcies, Sr. President.

EL SR. PRESIDENT:

Conclòs el debat...

LA SRA. MUNAR I RIUTORT:

Sr. President, deman la paraula per qüestió incidental. No m'han contestat a res de la proposició, s'ha parlat del meu futur fosc, no obscur, com comprendrà m'agradaria dir alguna cosa.

EL SR. PRESIDENT:

Moltes gràcies, Sra. Munar.

Passam directament a votació, conclòs el debat. Deman a la Cambra..., Sra. Carme, si ha acabat, passarem a votació, moltes gràcies. Passam directament a votació.

Senyores i senyors diputats que votin a favor de la presa en consideració de la proposició de llei presentada pel Grup Parlamentari Mixt, relativa a cultura popular i associacionisme de les Illes Balears, es volen posar drets, per favor? Poden seure, gràcies.

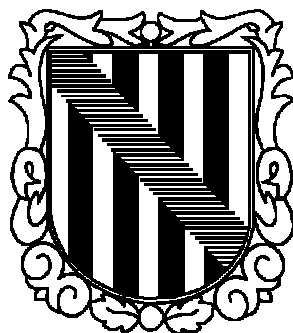
Vots en contra, es volen posar drets? Poden seure, gràcies.

Abstencions?

Vots a favor, 28; en contra, 31, per tant, no es pren en consideració la proposició de llei presentada.

Acabat l'ordre del dia, s'aixeca la sessió. Moltes gràcies.

**DIARI DE
SESSIONS**

DEL

PARLAMENT

DE LES

**ILLES
BALEARS**

PREU DE LA SUBSCRIPCIÓ

Un any	2.000 pessetes.
Sis mesos	1.000 pessetes.
Tres mesos	500 pessetes.
Preu de l'exemplar	100 pessetes.

Redacció i Administració
PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS
C/ Palau Reial, 16
PALMA DE MALLORCA

Imp. Parlament de les Illes Balears. Palma